

Naš časopis danes

Časi velikih sprememb niso obšli niti našega časopisa. Nekaj polemčnih mnenj, drugačnih pogledov na uredniško politiko in nekaj novih dolžnosti, ki so jih sprejeli nekateri člani uredniškega odbora, so povzročili osip članstva v odboru. Pridobili pa smo nove sodelavce, kot so Dušan Lipovec, Vera Mejač, Bojan Pollak, Ivana Skamen in Franc Svetelj, ki časopis sooblikujejo s svojimi prispevki. Ker je svoje novinarsko pero obesila na klin, vsaj v Kamniškem občanu, tudi redno zaposlena novinarka Romana Grčar, nastalo praznino zapolnjujemo tisti, ki nam časopis pomeni več kot le potiskan papir. Sorazmerno ozek krog dopisnikov tako vsakih štirinajst dni ustvari izdelek, ki ga v naši občini bere vsaj 20.000 ljudi, kar pa ne pomeni, da časopis ne bi mogel biti vsebinsko kvalitetnejši. Kaj storiti? Predvsem razširiti krog dopisnikov.

V Kamniku imamo še veliko »novinarjev«, ljudi, ki jih ob marsikaterem dogodku vzburi misel in zsrbi roka, da bi kaj zapisali, iztrgali pozabi, pohvalili, se zježili...

Če ste med njimi, postanite naš sodelavec; člani uredniškega odbora smo se pripravljeno pogovoriti z vami in vam ponuditi sodelovanje.

Želimo zbrati krog sodelavcev, strokovnjakov ali pa samo ljubiteljev na svojih delovnih področjih, ki bi prevzeli »urednikovanje« svoje rubrike. Kaj naj bi to pomenilo? Le to, da bi vsak izmed njih skrbel, da nobena večja prireditev ali dogodek ne bi zbežala mimo nas. Recept za pestrost, zanimivost in aktualnost je torej povsem preprost. Večje število dopisnikov, v vsakem časopisu nosilna tema in vsaj ena stran odmevov, mnenj, predlogov in polemik. Dokler nam bo uspelo izpolnjevati te tri pogoje, se za obstoj časopisa ni bati, pa čeprav...

Pa čeprav je na novo delovno mesto odšel tudi glavni in odgovorni urednik Janez Votek. Izdajatelj časopisa Prelest d.o.o. je že sprožil postopek za imenovanje novega urednika, o katerem pa bo zadnja besedo izrekla Občinska Skupščina na svoji redni seji.

In še zadnje poglavje v »času velikih sprememb«. Naj ga začnem s Cankarjevim citatom: »Slovnica pač ni bila veliko prida, ampak zato je bila navdušenost toliko večja. Sploh sem opazil, da na svetu ni bolj zagriženih sovražnikov, kakor sta si navdušenost in slovnica. Odstihod se je moj slog za silo popravil in tako je navdušenost zbledela. Toda resnično: po tej edini čednosti mi je žal.«

Številne, preštevane kritike so letele na lektorja, češ da lektoriranje ni strokovno in profesionalno ter da prispevki poleg slovnicih doživljajo tudi vsebinske spremembe. Priporočbe smo upoštevali in v soglasju z izdajateljem časopisa je prispevek za 19. številko lektorirala nova lektorica. Naj se povrnem še k citatu: Če ima lektor ustrezno izobrazbo in dolgoletne izkušnje, naj »navdušenost ne zbledi«, kljub popravljenemu dobru smiselni zgradbe prispevka.

Če boste vi skrbeli za »navdušenost«, bo lektorica za slovnico, sovravnost pa pustimo pred vrati!

M. Romšak

Obvoznica, center poslovnega središča

Zemljišča ob obvoznici so se pred kratkim začela spreminjati v gradbišča, spremenila pa naj bi se kmalu tudi sama podoba tega dela. Ob njej naj bi namreč počasi začel nastajati nekakšen poslovni center in prvi objekt je že začel rasti.

Na zemljišču, kjer so prej leta in leta ležali betonski bloki, namenjeni sicer načrtovani, a nikdar uresničeni gradnji, so delavci kamniškega Graditelja pričeli zidati nov poslovni objekt. Naložbenik je domžalski razvojni zavod, ki bo vse skupaj zgradil do tretje gradbene faze, naprej bodo delali tisti, ki so kupili lokale v tem objektu.

Prostora bo kakih 3000 kvadratnih metrov, namenjenih za poslovno – obrtno – trgovsko dejavnost. Največji prostor je zakupila Kočna za diskont, kaj bo v drugih lokalih, je odvisno od njihovih lastnikov. Ti se menda v glavnem ogrevajo za gostinstvo, kar pet je takih. Trenutno je znano še to, da bodo tu verjetno mesnica, prodajalna keramike in servis za plin, najbrž pa se obeta še kaj.

Večina lokalov je že našla lastnike, prostih je le še nekaj delavnic. Gradbinci bodo delo končali do aprila, nato bodo prišli na vrsto lastniki lokalov, ki bodo opremili prostore po svojih željah in možnostih. Kdaj bo center zaživel, je nemogoče reči; če bodo lastniki pohiteli, bo morda kaj odprtega že prihodnje leto decembra.

R. B.

STANOVANJSKI ZAKON – KUKAVIČJE JAJCE?!

Zakaj tako velike razlike?

Smo v vrtincu izvajanja določil novega stanovanjskega zakona, ki ureja stanovanjsko problematiko na izhodiščih lastninske pravice in daje možnosti za privatizacijo stanovanj.

Zakon pri nakupu imetnikom stanovanjske pravice (ali njihovim ožjim družinskim članom) prinaša ugodnosti v obliki različnih popustov:

- 38% -ni popust, če se odločijo za nakup v obrokih (10% -na kupnina ob podpisu pogodbe, razlika pa v 20 letih),
- ob krajši dobi odplačila (krajši čas do 20 let) za vsako leto še 1,5% popusta, vendar ne več kot 28,5%,
- 60% -ni popust, če imetnik stanovanjske pravice plača kupnino ob podpisu pogodbe (torej 40% vrednosti stanovanja).

Ti popusti pa niso edina ugodnost pri nakupu. Iz vrednosti stanovanj (te pa dobimo z zmnožkom točk in površino stanovanjskih metrov) kaj hitro lahko izračunamo zelo ugodno ceno stanovanjskega kvadratnega metra, saj ta znaša približno 480 DEM za petnajst let staro stanovanje. Cisto mogoče, da je to realna vrednost kvadratnega metra, vendar pa je tudi res, da se na prostem tržišču prav toliko let staro stanovanje prodaja po 1100 DEM za kvadratni meter.

Ob vsem tem je seveda nastal pravi vihar. Imetniki stanovanjskih pravic so različne volje: eni si manejo roke in se veselijo poceni nakupa (stanovanje bodo čez čas morda prodali po ceni trga vsaj za štirikrat dražje, kot so ga kupili), drugim pa se cene stanovanj kljub popustom in ugodnostim zdijo sanjske in nedosegljive. Najraje bi videli, da bi ostalo vse po starem, saj še dosedanje stanarine niso zmogli plačevati v celoti (in so zaprosili za subvencijo stanarine). Pa so še »tretji«, tisti, ki stanovanja kupujejo na prostem trgu. Počutijo se kot pravi tepci in nemočni zaradi nepriemerljivih cen (pa tudi, ker niso bili te sreče, da bi jim bilo dodeljeno družbeno stanovanje) »zelenjok«.

Sama razumem in verjamem vsem, ne verjamem pa zagovornikom sprejetega zakona, ki na veliko oznanjajo njegovo koristnost v dobrobit lastnikov stanovanj – podjetij.

Zakaj? Zgleden primer sem našla kar pred »domačim pragom« – v Svilanitu. Podjetje Svilanit ima 29 stanovanj v skupni izmeri 1489,35 m². Skupna vrednost stanovanj (po izračunu vrednosti točke 66,60 din) znaša 28.094.256 Slt. Če upoštevamo samo 30% -ni popust ob nakupu, se vrednost zmanjša na 19.665.979 Slt. Vendar bo popust zanesljivo večji, vrednost pa tako manjša. Ker pa je to le ugibanje, ostanimo pri zadnji znani številki, od katere bo podjetje moralo v republiški »piskrček« pristaviti kar 20% (v tolarjih 3.933.195) kupnine, tako da bo podjetju ostalo borih 15.732.783 Slt – za 29 stanovanj!

Ker še vedno in čedalje bolj prisegamo na zakonitost trga – ponudbe in povpraševanja, je prav, da izračunamo tržno vrednost stanovanjskega sklada Svilanit. Če vzamemo za povprečno vrednost kvadratnega metra 1000 DEM, dobimo za 29 stanovanj vrednost 1.489.350 DEM ali 61.808.025 Slt (vrednost marke na dan 30. 10. 1991). To pa je skoraj štirikratna vrednost stanovanjskega sklada po določilih zakona.

Ze res, da imajo prav tisti, ki menijo, da je bolje imeti vrabca v rokah kot goloba na strehi. Tako bodo lastniki stanovanj dobili vsaj nekaj sredstev, ki bi bila sicer »odpisana«, saj bi imetniki stanovanjske pravice tako ali tako ne izpraznili stanovanj. Vse to drži, ampak nikar naj ne zagovarjajo to kot uspešno in vsestransko koristno potezo. Lastnikom stanovanj so podtaknili kukavičje jajce, s katerim so zadovoljni le tisti, ki mislijo, da bodo s »svežimi tolarji« rešili likvidnostne težave podjetja. Ampak vsak osvetelec ima kratko življenjsko dobo, potem pa bo vse po starem – zasmrdelo bo še bolj. In rešitve bo seveda potrebno poiskati kje drugje.

Najbolj žalostno pa je to, da ljudem, ki živijo na robu socialne in ekonomske varnosti, zakon ne prinaša drugega kot strah in še večjo negotovost. Kajti od tam, kjer ni kaj vzeti, tudi ni kaj dati!

Tako torej, naša nova država Slovenija. Pravico je vzela v svoje roke. Kar vzela je – podjetjem, napol »podarila« – imetnikom stanovanjske pravice, stisnila »reveže« še bolj v kot – imetnike stanovanjske pravice z roba ekonomske varnosti in VZELA ZASE VELIK KOS (20%) VREDNOSTI VSAKEGA STANOVANJA!

IVANA SKAMEN

PROMET PO KAMNIŠKO

Bo Kidričeva ponovno odprta?

Te dni je minilo že pet mesecev, od kar je občinska skupščina sprejela Odlok o ureditvi cestnega prometa na območju občine Kamnik. Še okoli sedem mesecev je pred nami (do 15. junija 1992), ko poteče v odloku zapisan rok za izvedbo referenduma o tem, ali naj bo Kidričeva cesta ponovno odprta za motorni promet in na kakšen način.

Sprejemanje tega odloka je dvignilo precej prahu, ker je to stvar, ki vsakodnevno neposredno zadeva predvsem prebivalce v mestnem jedru. Pa tudi želje in ambicije so bile ob samem sprejemanju mnogo večje, kot so se nato pokazale v samem odloku, ki je v bistvu samo popravek prejšnjega in ne vnaša v promet ničesar bistveno novega. Zato tudi niso upoštevani razni predlogi, ki so bili izraženi v razpravah. Te predloge naj bi upoštevali, ko bodo v bližnji prihodnosti ponovno urejali promet v samem mestnem jedru. Verjetno po referendumu.

Čeprav je še nekaj mesecev pred nami, pa bi rad s tem člankom vzbudil že sedaj

vspe prizadete, naj razmišljajo in iščejo najprimernejše variante za ureditev prometa, oziroma se odločijo, kaj bi sploh radi naredili iz mestnega jedra. Če se meščani sami ne bomo znali dogovoriti, kaj bi radi imeli v mestu, oziroma v kakšnem mestu naj bi živeli, nam bodo to naredili tuji.

Spodbuda za pisanje pa je bilo čisto konkretno opazovanje spoštovanja odloka o ureditvi cestnega prometa na območju občine Kamnik. Ta odlok se krši stalno in občasno. Stalne kršitve so v Japljevi ulici, kjer avtomobili veselo vozijo v prepovedani smeri vsak delavnik predvsem zgodaj zjutraj. Stalne kršitve so v Koldvorski ulici, ki služi za levo

obvoznico predvsem tistim, ki ne stanujejo v njej, oziroma Streliški ulici ali na Zapricah, in to običajno vsak dan ves dan. Enako velja tudi za Parmovo in Usnjarsko ulico, kjer je v celotnem motornem prometu lokalni promet, ki je dovoljen, zastopan s samo s približno 10 odstotki, vse drugo je pa tranzitni promet.

Ko so izpred slaščičarne Šutna odstranili leseni podest, so se hitro našli posiljeni avtomobilisti, ki so se s svojimi jeklenimi konjički prerinili po pločniku med trgovino Planika in cementnimi posodami in tako izgrabili odlok kakor tudi fizično zaporo.

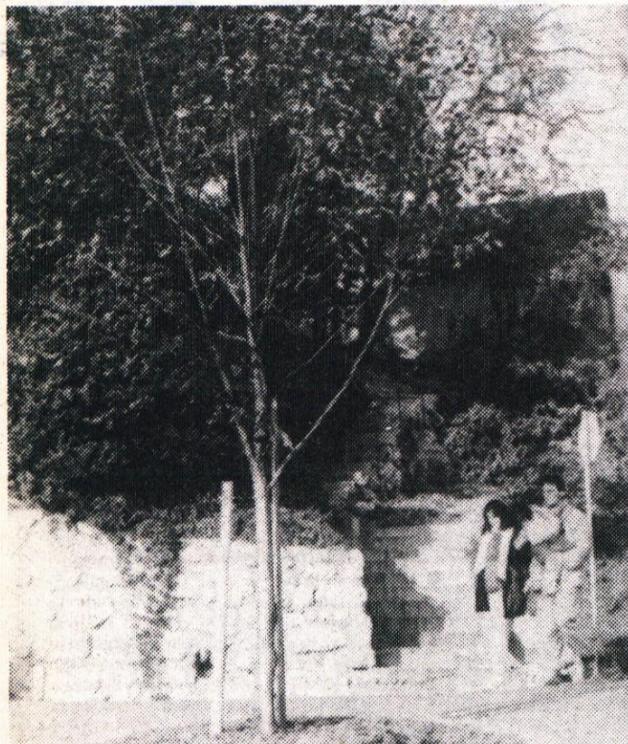
Naslednja številka Kamniškega občana bo izšla 21. novembra. Prispevke sprejemamo do 13. 11., oglase, zahvale, obvestila pa do 19. novembra.

Po mestu so se (čez zimo bo malo bolje, ker jih bo mraz prisilil k mirovanju) veselo podili raznorazni motoristi in preizkušali glasnost svojih motorjev, s katerih so dostikrat tudi odstranili dušilne elemente, da so bili lahko bolj hrupni.

O kolesarjih ne bi pisal, saj so bili povsem zapostavljeni, tako že v prejšnjem odloku kakor tudi v sedanjem, kar značilno odraža nedoslednost politike, ki se po eni strani zavzema za čisto okolje in mir, po drugi strani pa na različne načine to tudi onemogoča.

Še bi lahko našteval. Pa naj bo že to dovolj za spodbudo, da bi še naprej razmišljali o bodoči prometni ureditvi v kamniškem mestnem jedru. Vsak naj bi kar sam malo opazoval prometno dogajanje v Kamniku in se vprašal, če je ta na pol anarhija, ki jo imamo sedaj, tisto, kar si tudi v prihodnje želimo (zaslužimo?!).

B. POLLAK

V spomin in opomin

Pred dnevi je bil praznik vseh mrtvih. To je dan za premnoge spomine. Prvič pa je bil ta dan namenjen tudi spominu na žrtve zadnje vojne za slovensko neodvisnost. V spomin na Edija Peperka, podčastnika slovenske teritorialne obrambe, ki je za mlado slovensko državo, 27. junija 1991, dal življenje v srditem spopadu z jugoslovansko armado v Trzinu, so krajani krajevne skupnosti Kamnik-Center posadili spominsko lipo. Mesto so ji namenili v neposredni bližini Edijevega doma (Kidričeva 4), nad Samčevim predorom - v križišču Štandrove ulice in Štakarjeve poti (pot na Žale). **VERA MEJAC**

GOSPODARSTVO

Alprem naj vodi sindikat

»AMPAK BREZ NAS«. In KOLEGIJ (= lat. collegium = skupnost ljudi, ki jih veže isti poklic, funkcija ali dolžnost) podjetja ALPREM ni ostal samo pri teh odločitvah, temveč je »kolegialno« (tovariško v smislu soglasnosti, op. p.) ponudil svoj Odstop novemu direktorju podjetja. Kolegij v Alpremu je »skupnost« sedmih vodstvenih in vodilnih delavcev, »predstojnikov« najpomembnejših služb in proizvodnih obratov. Že pred prihodom oziroma sprejemom »prvega moža« podjetja je za kolegij opozarjal delavski svet podjetja, da bo njegov prihod povzročil Alpremu velike težave, češ da ne pozna tržišča in poslovnih partnerjev, kar vse bo imelo hude posledice. Še najbolje bi bilo, da bi Alprem vodil kot v. d. eden od članov kolegija, nato pa bi že čas prinesel svoje. Pa vendar »dobronamerna« opozorila kolegija niso zalegla. V dobrih štirinajstih dneh pa je sedemčlanska »skupnost« »spregledala« še druge »slabosti« dela prvega moža. Nakopal si je hudo zamero in ponudbo odstopa kolegija zaradi prevelikega upoštevanja DELAVSKEGA SVETA in SINDIKATA podjetja. To pa, prevedeno v njihove besede, pomeni razvrednotenje strokovnosti, odgovornosti in odločnosti, pa tudi ugleda in avtoritete članov kolegija.

Po vsem tem bi lahko pričakovali, da se bosta direktor in delavski svet znašla pred težko odločitvijo: ALI SPREJETI PONUJENI Odstop KOLEGIJA ALI PA PRIZNATI OZIROMA IZREČI NEZAPNICO DIREKTORJU. Odločitev delavskega sveta, ob podpori sindikata, je bila sprejeta brez pričakovanih zapletov. Soglasno je delavski svet podprl in sprejel predlog direktorja, da se Odstop KOLEGIJA SPREJME.

Kaj pa zdaj? Vsem sedmim članom kolegija bo 30. novembra prenehalo delovno razmerje, podjetja Alprem pa seveda ne bo vodil »zloglasni in vsevedni« sindikat. To nikoli niti ni nameraval. Zavzemal se je le, da bi podjetje vodili stro-

kovni, sposobni in odgovorni ljudje. Na to je ničkolikokrat opozarjal že v preteklosti in nekaj sprememb v »vrhu« Alprema je tudi na njegovo pobudo že bilo. Škoda pri odstopu kolegija je le ta, da so med odhajajočimi, žal, tudi strokovno sposobni delavci, ki so iz čiste »kolegialnosti« do svojih kolegov (sodelavcev) ponudili odstop. A le kdo je pričakoval takšen razplet!? Da zaupanja »raje« v delavce kolegija ni več?! Da programu vodenja, poslovanja in odgovornosti direktorja (mimogrede, odgovornost in strokovnost dela postavlja na prvo mesto pri svojih sodelavcih v kolegiju) zaupajo bolj, kot obupnemu prizadevanju in dokazovanju kolegija, kako s priho-

dom novega direktorja nič ne velja več, kot bi moralo.

Res, kako nepričakovano in nezaslišano! Ampak le za nekatere, kajti za večino delavcev v Alpremu (združenih v Samostojni sindikat Alprem) se je prav to moralo zgoditi

Se je sindikat »podelal« v hlače?

Ob »prerokbah« o usodi Alprema (le nekaterih in prizadetih seveda), bi mu tega pravzaprav nihče ne zameril; ampak to ne drži po besedah g. Franca Vidica, predsednika sindikata, se zelo dobro zaveda velike odgovornosti in posledic svojih bitk. To namreč ni bila njegova edina vojna!

Od nove - podjetniške zakonodaje naprej se vrstijo druga za drugo. Najprej je bila na »sporedu« famozna PRIVATIZACIJA posameznih proizvodnih programov, kateri se je sindikat odločno uprl.

Tej so sledili apetiti po znamenitem HOLDINGU, v katerem bi peščica najbolj »strokovnih in odgovornih« ljudi obvladovala posamezne »satelite«, v katerih bi se znašla privatno organizirana delavska »raja«. Še pred tem pa bi na »varno naložili ves kapital v holding, s katerim delavci tako ali tako ne znajo ravnati in ga dobičkanosno obračati. K sreči je omejevalna slovenska politika še pravi čas stopila požrešnim apetitom na prste.

Z vsako novo bitko se je Alpremov Samostojni sindikat bolj kalil in bolj držal skupaj. Postal je nepogrešljiv sopotnik delavskega sveta. Nikoli ni molčal, ko se je poudarjala odgovornost strokovnih delavcev. Bolj ko so ga porivali na stranski tir, glasneje se je zavzemal za pravice delavcev. Vedno je bil vojščak v vojni argumentov in je imel za nasprotnika vsakogar, ki si visoke plače za (ne)odgovorno in (ne)strokovno delo ni prislužil. Končno si je v tem bojevanju le našel »soborca« - novega direktorja podjetja. Ta je besedama odgovornost in strokovnost dodal še lojalnost, v pragem pomenu besede. Vodstveni delavci morajo biti prav to, a ne le svojemu direktorju, ampak tudi delavskemu svetu in konec koncev tudi delavcem, organiziranim v Samostojni sindikat. Kajti, podjetje še ni privatno in njegovi lastniki so prav vsi zaposleni. Zato o dveh bregovih, na čigar enem so lastniki, na drugem pa delavci - plačanci, ne more biti govora! Delavski svet je še vedno upravljalca kapitala (po izbranem direktorju) in sindikat zakoniti predstavnik lastnikov tega kapitala.

Seveda se sindikat zaveda, da bitka za življenje podjetja z odstopom kolegija še zdaleč ni končana. Nasprotno, morda se tu šele začneja. Zaveda se moči »ranjenega leva« - kolegija, ki je vrsto let imel v rokah vse niti podjetja kot svojo marioneto. Čisto lahko se uresniči »prerokbe« posameznikov, da so težave sklepanja poslovanja na tržišču na vidiku. Še posebno, če se bodo uresničile grožnje, da so pogodbe za delo na tržišču sklepali čisto določeni posamezniki in brez teh »imen in priimkov« v bodoče od poslovanja ne bo nič.

ODLOČITVE TEMELJITO PRETEHTATI

Nekateri udeleženci so izrazili bojazen (Korošec), da bodo majhne občine ostale brez denarja, čeprav so ti kraji doslej precej prispevali za razvoj sedanega občinskega središča. Drugi (Petek) so spet menili, da bi verjetno nekatere nove občine zaokrožili tudi s kraji preko sedanjih občinskih meja (vprašanje Topol, Nožic, Motnika itd.)

VINKO PETEK: Upam si na glas povedati, občina Kamnik naj ostane taka, kot je.

JOŽE SEMPRIMOŽNIK: Vprašanje je, ali se bomo na referendumu res povsem svobodno odločali in ali ne bomo sedanjo v glavnem dobro organiziranost krajevnih samouprav razbili. V republiki ne bi smeli braniti, da bi Tuhinjska dolina, če tako želi, ostala v kamniški občini.

IGOR PODBREŽNIK je bil mnenja, da glede regijskega povezovanja ne moremo več pristajati na nerealne tvorbe, npr. da se preko Save povežemo s Kočevjem. Nerealno je pričakovati, da bo Kamnik branil mejo na Kolpi.

Zastavil je tudi zanimivo vprašanje, ki je ostalo brez jasnega odgovora, kako omogočiti delu prebivalcev občine izraziti svojo voljo na referendumu, če bo npr. Kamnik ugotovil, da je sedanja občina prava, podobno lahko ugotovi tudi Kranj.

Takih in podobnih vprašanj, ki jih bo treba še razjasniti v bodoči razpravi, je bilo še več. Zato je pričakovati, da bo čimveč prebivalcev naše občine povedalo, kaj meni o predlaganih rešitvah, ki bodo krepko posegle v življenje slehernega izmed nas. Odločitve ne bodo lahke, zato jih kaže temeljito vsestransko pretehtati.

FRANC SVETELJ

Sindikati, delavci vas potrebujejo!

Tako opozarja Alpremov samostojni sindikat. Zakaj?

V vrtincu nove podjetniške zakonodaje, ki si jo nekateri predstavljajo in jo tudi poskušajo izvajati »po svoje« (zelo žalosten, a poučen primer je propad Utokove Usnarne), so sindikati delavcem potrebni bolj kot kdajkoli v preteklosti. Še vedno smo delavci lastniki svojih tovarn in zato še vedno upravljalci. Nekateri vodilni delavci so si poleg visokih plač »prisvojili« tudi pravice, ki jih imajo le lastniki tovarn. Ti pa to niso, temveč jih le vodijo v imenu delavcev. V letu dni jim je uspelo prav to: sami se vzpenjajo v višave nedotakljivosti, delavci pa drsijo navzdol v temo popolne neboljnosti in večnega strahu pred izgubo dela. Saj ste že slišali za njihovo popularno zmgovanje z rameni: »Če ti ni kaj prav, lahko greš!«

Smu si delavci, po vsem skupaj in v svobodni Sloveniji to zaslužili? Namreč, kapitalizem brez primere?!

IVANA SKAMEN

OKROGLA MIZA O LOKALNI SAMOUPRAVI V KAMNIKU

Namesto sedanje štiri občine?

V ustavo zapišimo o občini le tisto, kar bo sporazumno dogovorjeno. Z zakonom ne smemo siliti ljudi v drobljenje sedanjih občin, pač pa naj o velikosti bodočih občin in o tem, v kateri občini bodo živeli, odločajo ljudje na referendumu, potem ko bodo dobro poznali vse podatke in možne rešitve.

Pri teh odločitvah naj bo v ospredju stroka, ne pa politične kombinacije.

To je le nekaj misli, ki so bile povedane na okrogli mizi o lokalni samoupravi, ki jo je pripravilo predsedstvo kamniške občinske skupščine 29. oktobra. Udeležili pa so se je predstavniki političnih organizacij, poslanskih klubov, klub intelektualcev in nekaj drugih občanov. Vabilu predsedstva so se odzvali tudi Darja Lavtižar-Bebler, predsednica zbora za lokalno samoupravo v skupščini Republike Slovenije ter strokovnjaki, ki sodelujejo pri pripravi zakona: dr. Igor Vrišer (Filozofska fakulteta), dr. Lojze Gosar (Urbanistični inštitut), mag. Stane Vljaj (Skupščina R Slovenije).

Darja Lavtižar-Bebler je uvodoma obrazložila, kakšen je položaj pri usklajevanju stališč glede tega, kaj bo o bodočem parlamentu zapisano v ustavi. Po njenem mnenju so že blizu dogovora, da bo parlament sestavljen iz državnega sveta, ki bo štel 40 poslancev, in zbora lokalnih skupnosti, ki naj bi imel 22 poslancev, izvoljenih po regijah.

Odgovor na vprašanje, zakaj opuščamo dosedanji komunalni sistem in začnemo na novo organizirati občine, je dejala predsednica odbora: je v dejstvu, da ob vstopanju v Evropo moramo sprejeti tudi evropsko listino o lokalni samoupravi, ki določa lokalne skupnosti kot enega od temeljev človekovih pravic in svobod.

Zavedamo se, da proces ne bo lahek, je dejal dr. Igor Vrišer, še posebej zato, ker vemo, da v Evropi poteka proces povezovanja občin v večje občine. Na Bavarskem so npr. postavili spodnjo mejo za občino 5.000 prebivalcev, v Nemčiji 8-10.000, v Italiji 10.000. Le Avstrijska Koroška ima občine, kjer živi od 1.500 prebivalcev dalje.

Bodoča slovenska občina naj bi imela najmanj 3.000 prebivalcev. Seveda pa bi morali biti

njeval potek postopka za sprejem Zakona o lokalni samoupravi, je dejal, da bo delovni osnutek pripravljen hkrati s sprejetjem slovenske ustave, predvidoma do konca letošnjega leta. Osnutku Zakona bodo priložili tudi strokovno gradivo dr. Vrišerja. Predvidevajo, da bodo prebivalci Slovenije po krajevnih skupnostih povedali svoje mnenje o predlaganih rešitvah v zakonu. Problem je v tem, da še ni jasno, kako bo v bodoče organizirana državna uprava, kolikšna bo medsebojna povezanost bodočih občin s to upravo, ali pa bodo državna uprava in občine povsem ločene.

PRED OČMI IMETI TUDI STROŠKE

V razpravi so udeleženci postavili gostom iz Ljubljane več vprašanj, povedali pa so tudi precej svojih mnenj in predlogov, zlasti v zvezi s predlogom, kakšne občine naj bi v bodoče obstajale na Kamniškem. Iz zelo razgibane razprave, ki je trajala več kot tri ure, tokrat povzemamo samo nekaj mnenj.

DR. VLADIMIR KOŽELJ: Ali si ne bomo spet nakopali novih uradnikov, za šolstvo in zdravstvo pa ne bo denarja. Majhne občine ne bodo mogle same reševati odlagalniških odpadkov. Ne strinjamo se, da bodoče občine nimajo možnih središč. Stranje, Šmartno v Tuhinju, še posebej pa Komenda so že več sto let središča svojega območja.

BRANKO NOVAK: Varstvo okolja bo ena izmed pomembnih nalog lokalnih skupnosti, ki bodo sicer sodelovale v enotnem slovenskem sistemu varovanja okolja.

Prof. dr. VLADIMIR KLEMENČIČ: Vprašanje, ali Križ kot spaln naselje še teži na Komendsko območje, ker ni več agrarno naselje. Podobno

je tudi s Srednjo vasjo v Tuhinju. Duplica je mestna četrt Kamnika. Kaj imajo Nevlje skupnega s Podgorjem ali Tunjice s Šmarco. Ali ne bi bilo bolje, če bi ostala sedanja občina, ker so se interesi že medsebojno povezali. Treba bo zelo dobro preučiti, koliko bo stala nova uprava, in ali se splača ustanavljati v Kamniku okoliške občine.

DEMETRIJ PERČIČ: Bojim se, da bomo čez pet let spet združevali majhne občine. Že sedaj se pripravamo po osem ur na sejah skupščine, kako se bomo šele, ko bomo imeli štiri občine. Kako bo v vzdrževanju cest. Bodoče občine bodo materialno v neenakopravnem položaju.

Prof. dr. ALBERT ČEBULJ: Težko se je pogovarjati v družbi, kjer se vsi na vse spoznajo. Zdjaj smo vsi ekologi. Vprašanje Suhadolskega odlagališča bi že zdavnaj lahko rešili. Tudi za jedrsko odlagališče bi pred 20 leti našli lokacijo, vendar so nas, pa tudi druge po Evropi, nuklearci vodili za nos, saj niso načrtovali odlagališč in stroškov za ustavitve jedrskih elektrarn.

JANKO BLAGŠIČ: Pred očmi je treba imeti gospodarno organiziranje bodoče uprave.

Dr. NIKO SADNIKAR: Kaj bo s krajevnimi skupnostmi?

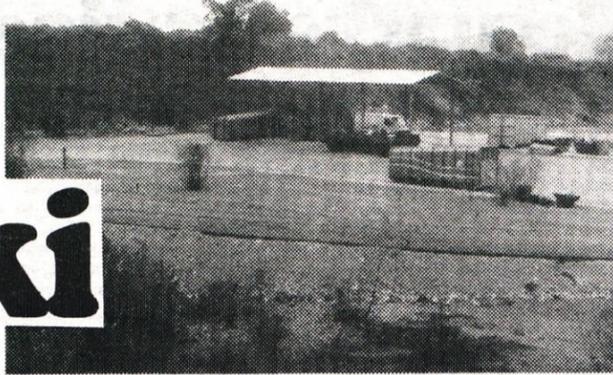
MAKS LAVRINC: Ali bo Kamnik vaška občina, čeprav ima mestne pravice že od leta 1229. Ne smemo dovoliti, da bi nas razdrobili, potem pa vladali. Bodoče podobe občine ne smemo zabetonirati.

DARJA LAVTIŽAR-BEBLER: Znotraj občine bodo lahko delovale ožje skupnosti (vaške ali krajevne skupnosti).

Prof. CENE MATIČIČ: Kamnik na eni karti dajete v Ljubljansko regijo, drugič v Zasavsko, Gorenjsko in podobno. Kam bo spadal?

ZELENI PRIPRAVILI JAVNO TRIBUNO

Kam z odpadki

Prekladalna postaja na Drnovem. (R. B.)

Če si še do pred nekaj let nihče ni posebej belil glave z njimi, so zdaj odpadki ostali eden izmed glavnih problemov. Po zglede ni treba prav daleč, dovolj je, da se spomnimo, kakšne zadrege so povzročili posebni odpadki, ki smo jih »izvozili« v Bosno in so zdaj končali na Jesenicah. Pri roki pa imamo tudi še bolj domač primer – krize in težave, ki spremljajo že nekajletno reševanje zapletov z deponijo v kamniški občini.

Tudi zato so Zeleni Kamnika minuli torek pripravili javno tribuno o odpadkih, kamor so poleg svojih strokovnjakov povabili tudi goste. Mitja Bricelj, namestnik republiškega sekretarja za varstvo okolja in urejanje prostora, je žal zbolel, in ni mogel priti, a so tudi drugi povedali marsikaj zanimivega.

V uvodu je nanizal nekaj misli dr. Stane Uhan in verjetno je bilo za marsikoga to, kar je povedal, povsem novo. Presemetljiv je denimo podatek, da v tujini kar 90 odstotkov odpadkov poberejo in sortirajo ter jih nato še enkrat uporabijo. Če upoštevamo, da pri nas v vaških naseljih pogosto še odvažanja smeti ni, kanalizacija pa je velikokrat speljana kar v potoke, potem je to res presenetljivo.

In še zanimivost o posebnih odpadkih, o katerih je v zadnjem času vse več govora – naši pravilniki jih poznajo skoraj 500, od tega je nevarnih 20, posebej nevarnih pa kakih 10. Eden izmed njih, tako imenovani šestvalentni krom, je tudi v mlju Utokove usnarje...

Peter Jamnikar, član republiškega predsedstva Zelenih, je povedal, da v republiki pripravljajo novo zakonodajo s področja varstva okolja, kjer naj bi precej prostora namenili tudi odpadkom. Po novi zakonodaji bo mogoče tudi na področju komunalnih dejavnosti

dajati koncesije zasebnikom, ki bi lahko zbirali oziroma reciklirali odpadke. Koncesije se bodo podeljevale z javnimi razpisi, računajo pa tudi na sodelovanje tujine, kjer je zbiranje odpadkov donosen posel. Povedal je tudi, da smo v Sloveniji v zadnjem času precej dosegli na področju sežiganja odpadkov, predvsem po »zaslugi« jeseniških odpadkov in da zdaj razmišljajo o sežigalnicah, čeprav še ni povsem jasno, na kakšen način naj bi jih postavljali. Ena sama osrednja sežigalna naprava za Slovenijo ne bi bila rentabilna, če pa bi se odločili za več manjših, bi morali določiti lokacije. Rešitev bo treba najti kmalu, ker je posebnih odpadkov, namenjenih sežiganju, vse več, jeseniški predstavljajo le 5 odstotkov.

S tem da so odpadki lahko tudi posel, se je strinjal Božo Flajšman, sekretar predsedstva Zelenih Slovenije. Povedal je, da bi morali podpreti zasebnike, ki se pri tem delu zelo obnesejo, posebej pri uničevanju posebnih odpadkov. Seveda ne bi smeli delati brez nadzora.

O črnih odlagališčih je nekaj povedal Jernej Stritih, sicer član izvršnega odbora Zelenih Slovenije, pa tudi direktor radomeljskega Oikosa. Pri popisu odlagališč so ugotovili, da pridejo v Slovenijo na kvadratni kilometer od 1,5 do 3 črna odlagališča, kar seveda svojevrstno priča o naših civilizacijskih navadah. Kakor se sliši čudno, pa je zaenkrat bolje, da jih pustimo pri miru, vsaj tista, ki ne vsebujejo nevarnih snovi, ker nimamo osrednjih odlagališč, kjer bi odpadke lahko odložili.

Problem odpadkov bi morali najprej urediti na republiški ravni in morda bo zdaj kaj bolje, ker je Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora objavilo javni razpis za ravnanje z odpadki. Sicer pa bi moralo delo na črnih odlagališčih potekati takole: najprej bi potrebovali karte, na katerih bi spremljali stanje odlagališč, strokovnjaki bi morali nato odlagališča obiskati in ugotoviti, katera je treba sanirati, nazadnje pa bi morali ugotoviti onesnaženost tal, zraka in vode, da ne bi prihajalo do kasnejših presenečenj. V Domžalah so se tega že lotili, naredili so popis in zdaj bodo črna odlagališča postopoma odpravljali.

POPRAVEK

V članku »KOSTANJ PRI KOROBACU« (24. 10.) je pri prepisovanju besedila prišlo do neljube napake. Zadnji odstavek bi se pravilno moral glasiti: »Na koncu pa zavodu predlagamo, da seznam dendrološke dediščine na kamniškem PONOVRNO objavi v kamniškem občanu...«

ZELENI KAMNIKA
Predsednica predsedstva:
Marija Reba – dipl. biol.

Praktično je to delo opisal Igor Šebenik iz istega podjetja, ki je povedal, da vnašajo podatke o črnih odlagališčih v računalniško bazo podatkov in da so jih že zdaj popisali toliko, da bi ena sama ekipa delavcev s tovornjakom in buldožerjem dela ne zmogla v desetih letih...

Marsikaj zanimivega je bilo mogoče slišati tudi v razpravi. Tako je France Kočar menil, da bi morali na odpadke gledati kot na surovino na nepravem mestu. Šele nato naj bi razmišljali o sežiganju. Najprej jih je namreč treba na pravi način uporabiti.

Aleš Očepek je dejal, da odpadki niso tako velik posel, kot morda kdo misli in da bi se tu morala čutiti pomoč države. Naslanjanje na tuji kapital je nesmotrno, ker bodo tuji tako še enkrat zaslužili. Peter Jamnikar je pojasnil, da niso za razprodajo Slovenije, čeprav se tuji zanjo zanimajo, odločalo se bo na javnih razpisih. Res pa je seveda, da bodo imeli najbrž več denarja in s tem tudi več možnosti.

Na vprašanje Vinka Gobca, kaj je v Kamniku sploh narejena na področju varovanja okolja, je Marija Reba pojas-

nila, da se premika naprej. Tako je pri Izvršnem svetu ustanovljena komisija za varstvo okolja, ki je precej delavna, res pa je, da nekatere stvari ne gredo. Tako je, denimo, Izvršni svet že zdavnaj zahteval od Rekreatijskega centra Velika planina, naj poskrbi za odvoz smeti na Veliki planini, a tega ta ni storil, zato to področje vedno bolj postaja smetnjak. Veliko planino bi morali zaščititi.

O problemih, ki so spremljali iskanje nove lokacije za deponijo, je več povedal Marko Magister, občinski minister za varstvo okolja in urejanje prostora. Dejal je, da so vsa iskanja lokacije v Kamniku jalova in da so se bili zato prisiljeni odločiti za prevoz smeti v Ljubljano in sofinanciranje ljubljanskega smetišča. Imajo pogodbo za tri do štiri leta, v tem času pa bodo skupaj s sedanjimi občinami skušali najti rešitev. Prekladalna postaja sicer še ne obratuje redno, bo pa kmalu. Andrej Škodlar, direktor Komunalnega podjetja, je dodal, da na postaji zbirajo železo, steklo in papir in ga dajejo odkupovalcem surovin, da bi s tem zmanjšali težo in prostornino odpadkov, hkrati se obnašajo ekološko.

Veliko je bilo še različnih predlogov, mnenj in podatkov, ki bodo verjetno koristili tako udeležencem kot gostom tribune, nedvomno pa je res, da bo dela še precej, če bomo hoteli, da bodo odpadki nekoč manjši problem, kot so danes.

R. B.

**OGLAŠUJTE
V KAMNIŠKEM
OBČANU!**

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI DUPLICA

Neuspel samoprispevek mnoga dela postavil pod vprašaj

Krajevna skupnost Duplica je v preteklem obdobju veljala za zelo učinkovito, materialno močno in vsestransko delovno krajevno skupnost. K temu je v dobršni meri prispevalo tudi smotrno ravnanje z denarjem in posluš za želje ter potrebe krajanov. V tej krajevni skupnosti je v zadnjih dveh desetletjih močno naraslo število prebivalstva. Zgrajena so bila nova stanovanjska naselja, osemletna šola, pa tudi druge dejavnosti v KS so dobile ustrezne prostore. Krajanji so plačevali krajevni samoprispevek, ki ga je vodstvo KS skupaj z njimi znalo pravilno obrniti.

Aprilski referendum za podaljšanje samoprispevka; plačevali naj bi ga pet let kot enodstotni delež plače, in bil uspešen. Na volišča je prišlo le 52,6 % vseh volilnih upravičencev (od 2881) in za samoprispevek se jih je odločilo le 30,4 %.

O nastalem položaju v KS Duplica smo se pogovarjali s Tonom Jegličem, predsednikom sveta KS, in Francetom Štebetom, tajnikom sveta. Zvedeli smo:

Priprave za sprejem krajevnega samoprispevka v KS Duplica so bile temeljite. Vse družine so prejele pismeno gradivo na temelju katerega bi se mogle odločiti. Predstavili so jim celotni program del in aktivnosti krajevne skupnosti.

Prednost je imela šola z njenimi zunajšolskimi dejavnostmi. Ze doslej je bilo sodelovanje uspešno.

Druge področje, ki bi mu še namenili posebno pozornost, je kabelska televizija. Krajanji bi jo želeli imeti čimprej. Tudi nova parkirišča so potrebna; sicer pa se potrebe in zahteve pojavljajo iz dneva v dan. Le manjši del sredstev

bi KS porabila za funkcionalne izdatke, za vzdrževanje kulturnega doma in za delo društev ter organizacij.

Vsi ti predlogi, ki so bili resnično skrbno pripravljani, so zaradi odklonilnega stališča krajanov padli v vodo. Po šoku, ki ga je doživel marsikateri krajan, pa v vodstvu KS danes trezno razmišljajo. Porajajo se mnoge dileme, na katere še iščejo odgovore.

Sogovornika pravita, da bodo vsa načrtovana dela iz prejšnjega obdobja čimprej končali. Tako je že urejena kabelska televizija. Priključilo se je 1.218 naročnikov, ki že lahko gledajo več kvalitetnih programov. To je bila

OBRAMBA

Neodziv na vpoklic v teritorialno obrambo

Poleg vprašanja »KDO V TERITORIALNI OBRAMBI« je zanimivo tudi vprašanje odziva oziroma neodziva v službo v TO. Tudi to je problem, ki ga postavljajo predvsem tisti, ki se odzovejo na razne oblike klicanja oziroma pozivanja Sekretariata za obrambo občine Kamnik. Nekateri vojaški obvezniki že zelo dobro poznajo 53. člen Zakona o vojaški dolžnosti, ki govori o vzrokih, zaradi katerih je vojaški obveznik lahko odsoten oziroma opravičen sluzenja v oboroženih silah Republike Slovenije. Ta člen vsekakor ni skrivnost, ampak pravica vsakogar, upravni organ pa je tisti, ki presoja, ali so izpolnjeni pogoji, ki omogočajo obvezniku, da se vpoklicu ne odzove. Eden od razlogov za neodziv je bolezen. Nekateri sicer mislijo, da je otroški oddelek oziroma zdravnik na tem oddelku pristojen za tako opravičevanje. Vsekakor gre za zdravnika z vsem strokovnim znanjem in tudi ne gre dvomiti v njegovo diagnozo, kakor tudi ne v naivnost upravnega organa, ki ima še druge možnosti preverjanja zdravstvene sposobnosti vojaških obveznikov. Nekateri vojaški obvezniki se zadovoljijo tudi s potrdilom dispanzerja za borce NOV, tu so mišljeni seveda tisti iz druge svetovne vojne. Tudi tu moramo ugotoviti isto, da je pismenost upravnih delavcev na zadostnem nivoju. Gotovo pa je res, da nekateri vojaški obvezniki resnično iz zdravstvenih razlogov ne morejo opravljati svoje dolžnosti v teritorialni obrambi. Tudi nekateri študentje mislijo, da jim zaradi študija ni potrebno opravljati vojaške obveznosti. Res je, da jim zakon omogoča neodzivanje na razna usposabljanja, kar pa ne velja za mobilizacijsko usposabljanje. Tu gre posebno pohvala tistim, ki se kljub zakonski osnovi redno udeležujejo vseh oblik usposabljanja. Ponavljajo se navadno eni in isti, ki imajo vedno izpite in ne čutijo dolžnosti, da je obramba tudi njihova stvar. Navadno pridni študentje jeseni ne opravljajo izpitov. Upajmo, da je bilo to letos zaradi vojne v Sloveniji izjema.

Zelo zanimivo je tudi vprašanje nujnih del v podjetjih in kmečka opravila, ki so lahko izjemoma tudi razlog za opravičilo oziroma neodziv. Veliko je podjetij, ki ne more brez nekaterih obveznikov, razumemo tudi gospodarsko situacijo, ki prav gotovo ni lahka, vendar pa smatramo, da je vprašljiva organiziranost in kvaliteta podjetij, ki ne more poslovati brez nekaterih delavcev. Pri tem pa niti nismo tako ozki glede opravičil, kar velja tudi za dela na kmetijah.

Nekateri se zavzemajo, naj nezaposleni služijo v teritorialni obrambi. Če pomislimo na hitro, je to dobra ideja, ko pa analiziramo posamezne primere, ugotovimo, da je med nezaposlenimi veliko ljudi, ki niso brez službe po lastni krivdi, da imajo družine, otroke, zato odziv prizadene prav njih, ki si z raznimi honorarnimi deli rešujejo golo eksistenco. Seveda pa niso vsi taki.

Posebna kategorija neodzvanih so tudi tisti, ki enostavno nočejo sprejeti vpoklica. Nekateri trdijo, da jim ni bil vročen, da je pošta tista, ki ni opravila svoje obveznosti itd. Mogoče res, toda navadno se to zgodi izjemoma, redkeje praviloma. Nekateri so celo kurirjem zavrnili vpoklic, danes pa trdijo, da to ni res, in da so za obrambo pripravljani dati vse. Zelo lepo!

Res je tudi, da so imeli nekateri vojaški obvezniki probleme v podjetjih, pa ne tisti neodzvani, ampak odzvani, kot bi si sami domisljali, kdaj bodo vpoklicani v TO. Očitno bi bilo potrebno volklicati v TO tudi njihove nadrejene, potem bi mogoče lažje razumeli izpolnjevanje vojaške dolžnosti. Kaj torej storiti z neodzvanimi, da ne bodo odzvani tisti, ki so kaznovani?

Neopravičeno neodzivanje je prekršek, ki se kaznuje z denarno kaznijo od 4.000 do 10.000 SLT, taka kazen pa je navadno najbolj učinkovita.

Moralna kazen? Imena ne smemo objaviti, neodzvani pa navadno ne hodijo rdeči po ulici. Tolažba odzvanim, da vemo kdo so tisti neodzvani.

Torej s predlogi na dan na prihodnjem usposabljanju.
JOŽE ARKO

UGODNO

SVETILA IZ METALKE

Posebna ponudba do 16. novembra:

- pri plačilu z gotovino 15% popusta,
- za člane stanovanjskih zadrug 10% popusta,
- možnost zamenjave kupljene svetilke v 14 dneh,
- rezervna stekla,
- kataloška prodaja.

V Metalkini blagovnici in ostalih prodajnih centrih in prodajalnah METALKE!

metalka
TRGOVINA

Denar, ki ga KS prejema od občinskega proračuna, ne bo zadoščal niti za pokrivanje najnujnejših izdatkov, potrebnih za delovanje KS.

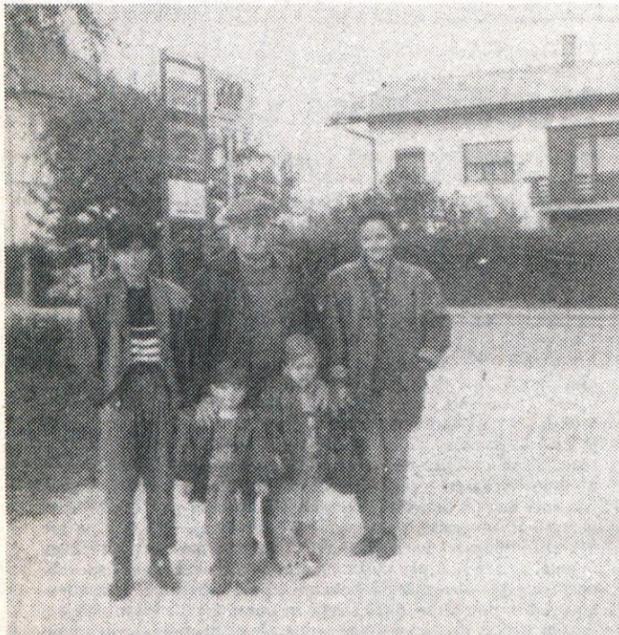
KS ne more plačevati niti raznašanja Kamniškega občana, zato ga krajanji dobijo v trgovini. Nekateri ljudje odnašajo več izvodov, zato ostajajo drugi brez časopisa. Oba sogovornika Jeglič in Štebe prosita krajanje, naj jemljejo le po en izvod časopisa na družino.

In kako naprej?

Trenutno stanje ne kaže rožnate perspektive. Krajevna skupnost si v tem času ne bo prizadevala za ponovni razpis krajevnega samoprispevka, vse dotlej, dokler ne bo docela jasna njena vloga v novem komunalnem sistemu v Sloveniji.

Pomanjkanje denarja v krajevni skupnosti bo prizadelo vse krajanje; krajevna skupnost za naprej ne bo mogla sodelovati pri financiranju načrtovanih del, bo pa pomagala pri organizaciji in celotnem urejanju potrebne dokumentacije; zlasti pa bo še zbirala vse predloge in pobude in se skupaj s krajanji dogovarjala o njihovi uresničitvi.

Kamnik, oktober 1991
STANE SIMŠIČ

Družina Domladovec in Begič z znanko

ČLOVEŠKE STISKE

Begunske družine v samskem domu

Še vedno divja na Hrvaškem vojna z vsemi težkimi posledicami; uničevanje, smrt, beda so vsakdanji pojav. Že ničlikokrat podpisano primirje, je le pesek v oči svetovni javnosti. Prebivalcem na kriznih področjih pa vojna prinaša vsak dan več gorja in trpljenja. Ljudje bežijo, rešujejo le življenja, vse drugo, domovi, imovina, polja propadajo in izginjajo.

Našim bralcem smo v tem času posredovali podatke o beguncih, ki so našli zatočišče v Kamniški občini. Do 28. oktobra jih je prišlo že 216, ki so dobili status beguncev. V negotovo usodo pa se jih je napotilo 49, saj niso več zdržali negotovosti, in gredo domov, čeprav bodo mnogi med njimi našli le še porušene domove. Podatkov o tem, ali so povratniki srečno prispeli na cilj ni, niti o tem, ali so še vsi živi.

Bolečine teh ljudi je nemogoče opisati. Najbolj jih muči moreče vzdušje in nenehno uničevanje ter morija na Hrvaškem. Vsi bi se radi čimprej vrnili, čeprav ni nobenega zagotovila, da je to sploh mogoče, saj vojni požar še vedno divja, uničuje, pušča.

V samskem domu v Kamniku so začasno prebivališče dobile družine. Tu stanujejo, prehranjujejo

pa se v Domu upokojencev Kamnik.

Obiskali smo:

1. Družina Bajaj, ki jo sestavljajo Ignac in Marija ter njuna otroka. Ivana, stara 11 let, in Jelena, stara 9 let.

V Kamnik so prišli iz vasi Slakovci blizu Vinkovcev. Vas Slakovci je bila v neposrednem vojnem metežu. Več dni so se skrivali

po kletih, da so reševali življenja. JA in četniki so napadali iz sosednje vasi, kjer živijo ljudje srbske narodnosti. Tudi oni so streljali na hrvaške vasi. Na skrivaj so zbežali po gozdu in prišli v Kamnik 24. 9. 1991. Doma so morali pustiti vse, s seboj so odnesli le, kar so imeli na sebi. JA in njihovi pomagači so izropali vse, kar je bilo v hišah, in odpeljali. Enako se je zgodilo z živino, poljem; koruza še ni vsa obrana. Tudi če bi se hoteli vrniti, to ni mogoče, ker je tam JA in nikogar ne pušča na to področje. Z bivanjem v Kamniku so kar zadovoljni in s hvaležnostjo sprejemajo pomoč RK in drugih. Kljub nevarnostim bi se takoj vrnili, če bo le priložnost; domotožje je vedno hušje. V glavnem se zadržujejo v svoji sobi, v mesto gredo le poredkoma.

hranili. V naprej bosta Kate in Josip na hrani v Domu upokojencev, vnukinja Josipa in njena hči pa si bosta hrano pri znancih še vedno pripravljali sami.

V Kamnik so prišli iz Siska, svoj dom imajo v Novoselski ulici v bližini železarne in rafinerije. Obe podjetji sta stalno tarči topovskih streljav, bombe padajo tudi v njihovo ulico. V Sisku sta ostala dva sinova in sta vključena v civilno zaščito, trije vnuki pa so vključeni v rezervni sestav MUP. Od doma so morali bežati na hitro, nekaj najnujnejših stvari je za njimi kasneje pripeljal sin. Po obvestilih, ki jih imajo, njihov dom do sedaj ni bil poškodovan, kako pa bo v naprej, ko se spopadi še stalno širijo, pa ne morejo nič reči.

Josip Domladovec, resen, osivel mož, razmišlja o tem času. Kaj takega ni mogel pričakovati nihče. Njemu je še teže. Bil je partizan in je osvoboditev dočkal leta 1945 v Ilirski Bistrici kot pripadnik 4. hrvaškega bataljona, 4. brigade, 7. baniške divizije. Nerazumni postopki JA in četnikov nimajo opravičila. Borili se bodo, dokler ne bodo osvobodili Hrvaške, puudarja. Če bi bil mlajši, kot je bil v začetku II. svetovne vojne, bi niti ne pomišljal. Takoj bi odšel v boj proti okupatorju.

Najbolj si želijo miru in svobodnega življenja, mladi pa naj se srčneje borijo za domovino. Radi bi odšli domov...

V Kamniku se dobro počutijo. Imajo vse, kar potrebujejo, RK skrbi zanje in jim pomaga. Prejeli so materialno pomoč in tudi nekaj finančne pomoči. Z vsem so zadovoljni.

Neizmerno si želijo mirnega življenja v Sloveniji, ker bo le na ta način tudi Hrvaška dočakala svojo

Ivana in Jelena hodita v šolo h kamniškimi vrstnikom. Čeprav ne razumeta dobro slovenskega jezika, pa jima šola le pomeni veliko spremembo.

2. Družina Nikolić, šteje štiri člane. Petra in Justino ter njuna otroka, 17-letno Ano Marijo in 14-letnega Daniela. Tudi ta družina je pribežala iz vasi Slakovci takrat kot družina Bajaj. So sovaščani, zato so najbolj zadovoljni, da prebivajo v neposrednem sosedstvu.

Povedali so, da je njihova vas močno poškodovana, več hiš je pogorelo. Bilo je precej mrtvih, še več pa jih pogrešajo in ne vedo, kaj je z njimi. Umrlih niso mogli pokopati na domačem, ampak le na tujem pokopališču. V vasi je ostalo nekaj starejših ljudi, ki niso hoteli bežati. Kaj je z njimi, ne vedo.

Ko so bežali, so morali pustiti vse. Zvedeli so, da je JA odpeljala vse, kar je ostalo celega, tudi živino; če pa to ni bilo mogoče, so

Družini Bajaj in Nikolić

živino enostavno postrelili in pustili.

Vas Slakovci je bila premožna vas, danes pa je skoraj vse uničeno. Kako bodo živeli, ko bo konec te strahotne vojne, si ne predstavljajo. Vse bodo morali začeti znova.

Oče Peter in hčerka Ana Marija sta se prav na dan našega obiska (28. 10.) odpravljala na povratek v Vinkovce. Kaj jim bo prinesla ta vrnitev? Olajšanje? Morda.

Obe družini, tako Bajaj kot Nikolić, se dobro razumeta. Ženske šivajo, pletejo in se pripravljajo na zimo. Praviyo, da ne morejo držati križem rok in samo čakati pomoči. Storili bodo vse, da bo njihovo življenje kolikor toliko znosno. Z namestitvijo in prehrano so zadovoljni, toda vleče jih nazaj v domače kraje, vleče jih dom, ki so ga morali zapustiti, vleče jih negotovost, upanje in strah hkrati. Bo kaj kmalu konec teh krivavih obračunavanj. Kdaj bomo lahko zadihali kot ljudje? se sprašujejo. Kdo bi jim znal odgovoriti?

3. Družina Domladovec, Kate in Josip, oba sta rojena 1920. leta. Z njima je vnukinja Josipa Begič in njena hči Karmen, stara komaj štiri leta. Vsi stanujejo v eni sobi Samskega doma. Do sedaj so se preko dneva zadrževali v Klavčičevi ulici pri svojih znancih, kjer so se tudi

svobodo. Želijo, da bi bilo v hrvaški vojski več discipline in odgovornosti. Če bo Hrvaška sedaj zamudila priložnost, da bi postala svobodna in samostojna, bo to verjetno pomenilo konec upanja za dolgo dolgo časa, je Josip zaključil svojo misel.

Želim jim izpolnitev njihovih želja, želim jim miru in skorajšnje vrnitve domov.

Pred našim odhodom nam je zapupal, da bosta z ženo Kati v soboto, 2. novembra, proslavila 50-letnico skupnega življenja. Iskrene čestitke!

Po podatkih RK Kamnik je med begunci v Kamniku 35 šoloobveznih otrok. Skoraj vsi šolo tudi obiskujejo. V Stranjah 8, na Duplici 5, v Šoli T. Brejca 3, v Šmartnem 2 in še v nekaterih drugih šolah. Srednjo šolo naravoslovne smeri pa obiskuje dijakinja Gordana. Ti otroci so sredi svojih vrstnikov, pa tudi na znanju bodo pridobili, čeprav je velika težava, ker ne znajo govoriti slovensko, vendar so kljub temu na boljšem, kot da bi čakali na vrnitev, ki še ni nič obetavna.

STANE SIMŠIČ

ŽRTVE SO BILE NA OBEH STRANEH

Zakaj (le) dali smo življenje

Nekaj uvodnih besed

V 17. številki Kamniškega občana z dne 10. oktobra 1991 smo prebrali oglas, ki vabi krajanje občine Kamnik, ki posedujejo kakršnekoli podatke o žrtvah druge svetovne vojne ali o njih kaj vedo, da le-te posredujejo občinski komisiji, ki raziskuje povojne množične poboje, pravno dvoljive procese in druge nepravilnosti, nastale na območju občine Kamnik.

Povedati je treba, da je bil v Sloveniji (in Jugoslaviji) po nalogu Zveznega izvršnega sveta leta 1964 sicer opravljen popis v ta namen, ki pa je zajel samo padle partizane, talce in druge žrtve nacizma kakor tudi preživle iz te vojne (partizanske vojne invalide in ljudi, ki imajo posledice iz internacije). Da bi to vrzel oziroma pomanjkljivost zapolnili, so posamezniki, ki so imeli dovolj poguma že tedaj, na skrivaj zapisovali tudi druge vojne žrtve, ki so sodelovali bodisi v beli gardi, domobranskih enotah, četniških formacijah, v nemški vojski itd. ter druge, ki so izgubili življenje kot žrtve nasilja (likvidacije) s strani nosilcev revolucije. Na ta način so bili zbrani in objavljeni doslej številni sezname, npr. za področje občine Slovenska Bistrica in Škofja Loka, za večji del občine Jesenice in Radovljica, za nekdanjo občino Žiri itd. K temu pa sedaj pristajemo lahko tudi popis vseh vojnih žrtev za komendsko župnijo, ki ga je opravil avtor tega prispevka.

Prvih nekaj besed o tem seznamu bomo zvedeli torej v tem glasilu, pozneje pa bo le-ta izšel v manjši samostojni knjižici, zborniku ali farni (krajevni) kroniki, kjer bodo podani podrobnejši podatki, združeni z nekaterimi resničnimi zgodbami iz preteklega vojnega časa.

Krajši geografski oris komenske župnije

Da nam bo pokrajina, kjer v štirinajstih naseljih živi nad 4.000 Komendčanov, bližja, menim, da je prav da najprej spregovorim o njej nekaj besed. V prid tej odločitvi govori tudi dejstvo, da so imele specifične pokrajinske poteze prav pri partizanskem načinu vojskovanja proti nasprotnikom običajno tudi velik pomen.

Župnija Komenda, katere velikost je okoli 24 kvadratnih kilometrov, leži na severnem obrubju Ljubljanske kotline. S svojim površjem se globoko zajeda v gričevnati svet Tunjiških Dobrav, predgorju Kamniško-Savinjskih Alp. Južno od tega gričevja tja do Bukovskega hriba na jugu (467 m), se razprostira obsežna ravnina, z zahodne strani je to nadaljevanje Kranjske ravnine in Cerkljanskega polja, ki proti vzhodu preide v ravnino Drnovo.

Tunjiške Dobrave, ki zajemajo severni del župnije, so dokaj nizko gričevje, saj se najvišji vrhovi vzdigujejo komaj 40 do 50 m nad pripadajočo ravnino na jugu. Ravninski svet, kjer ležita tudi oba največja kraja župnije, Komenda in Moste (790 in 734 prebivalcev iz leta 1990), ima nadmorsko višino med 350 in 325 m, in se rahlo nagiba od severozahoda proti jugovzhodu. Ta nagib vpliva tudi na smer odтока površinskih voda, ki se zbirajo v osrednji reki Pšati. Na to reko se naslanja tudi cela vrsta naselij v župniji: Moste, Komenda (zlasti z bivšo Kaplo vasjo). K temu je treba dodati, da leži samo eno naselje iz komenske župnije povsem v Tunjiškem gričevju, in to je Komendska Dobrava.

Da so imeli partizani na tem področju dokaj ugodne pogoje za vojskovanje, potrjuje tudi postavitve partizanske bolnice na gozdnem območju med Komendo in Komendsko Dobravo (zaradi izdaje so bolnico Nemci uničili 11. junija 1944).

Vojne razmere

Na Komenskem se je poleg partizanstva dokaj močno razmahnilo tudi domobranstvo. K temu je verjetno precej prispevalo tudi tedaj znano dejstvo, da so partizani nad civilnim prebivalstvom izvedli relativno precejšnje število likvidacij. Z nastopom novih vojnih formacij pa so bile dane še izrazitejše možnosti za nove žrtve, kar se je na žalosten način za slovenski narod pokazalo po koncu vojne leta 1945.

Vojni in povojni dogodki (tu mislimo predvsem na dogodke v letu 1945) so v okviru trpljenja prinašali zlasti veliko žrtev, tako med uniformiranimi kot civilnim prebivalstvom. Na te dogodke pa so poleg znanih dejstev vplivali

tudi starostna in spolna struktura ljudi, in ne nazadnje nesrečne okoliščine glede na napetosti, ki so nastale med različno mislečimi ljudmi zaradi njihovega prepričanja. Eno in drugo pa je pripeljalo do razlik tudi med posameznimi kraji, tako je bilo ponekod več partizanov, drugod več domobrancev ali več Slovencev v nemški vojski. Zato ima Blaise Pascal povsem prav, ko v svoji knjigi Misli pravi med drugim: »... Moč navade je tolikšna, da iz tistih, ki jih je narava ustvarila le kot ljudi, ustvarja vse človeške poklice; v enem kraju so tako vsi zidarji, v drugem vsi vojaki itd. Narava prav gotovo ni tako enolična. Se pravi, da tu odloča navada, ta si namreč uklanja naravo. Včasih pa jo narava užene in v človeku uveljavi njegov nagon, kljub vsej navadi, dobri ali slabi«. Gotovo je, da je k temu treba prišteti še neizmeren strah, ki izvira iz ogroženosti posameznika, in nenazadnje tudi ideološko prenapetost; eno in drugo pa v skrajnem primeru nujno pripelje, tako je zapisal tudi Anthonny de Mello v knjižici Izviri, do dlje časa trajajočega stanja človekove neprisebnosti (lahko tudi do nekaj let), ko človeku zakrknje srce. – pravimo celo, da takšen človek ni več človek, ker ne ve, ali dela dobro ali slabo. Prav v takšnem stanju pa je izvrstno sredstvo manipulacij s strani vodilnih ljudi, ki jim ideološko pripada. In prav v tem je bila v preteklem vojnem času tudi največja nesreča Slovencev. K temu so gotovo najprej največ pripomogli okupatorji: Nemci, Italijani in Madžari, ki so s svojimi brutalnimi metodami sprožili plaz nasilja nad slovenskim narodom in ustvarili bratomorno vojno. Na kraju je bratomorna vojna dobila celo takšen obseg, da je močno presežala nasilje in število žrtev, ki jih je Slovincem prizadejal okupator (na Komenskem nemški okupator).

Podatki, ki jih navajam v nadaljevanju, neizpodbitno govori v prid tej trditvi. Od 149 ljudi, kolikor jih je izgubilo življenje ali je bilo pogrešanih vse do današnjih dni, odpade na partizane 39 ali 26,2%, na domobrince 33 ali 22,1%, na Slovence v nemški vojski 36 ali 24,2%, na likvidacije oziroma nasilne smrti 25 ali 16,8% (od tega 18 postopanih s strani partizanov, 6 s strani Nemcev in 1 s strani domobrancev), na zapornike v nemških koncentracijskih taboriščih 8 ali 5,4%, na nesreče (tu so mišljene predvsem eksplozije bomb in min) 6 ali 4% in med drugim 2 ali 1,3%, kamor uvrščamo en primer smrti starojugoslovenskega vojaka in smrt v izseljeništvu.

Od 149 skupnih žrtev je bilo 110 ali 73,8% oseb v vojaških formacijah, 39 ali 26,2% pa civilistov. Podatek, ki zadeva izračun števila umrlih v enem mesecu, pove, da je umrlo ali bilo pogrešanih v tej časovni enoti v letu 1945 povprečno 9,8 ljudi, v letu 1944 5,2, v letu 1943 3,6, v letu 1942 0,4 in v letu 1941 0,1. Med žrtvami je bilo 14 žensk, od tega dve deklici, stari 4 in 8 let, ki sta se smrtno ponesrečili z igranjem z ročno bombo.

Zanimiv je tudi pogled na starostno strukturo umrlih in pogrešanih. Med žrtvami je kar 81 ljudi, mlajših od 25 let, od tega je med 21, in 25, letom 50 žrtev in med 18, in 20, letom 27; 2 sta bila stara 17 let, in kot že rečeno, ena deklica 8 in druga deklica stara 4 leta. Najstarejša med žrtvami vojne pa sta 74-letni moški in 61-letna ženska; prvi je izgubil življenje po nesreči od nemške puške, ko se je pred nemško hajko skrtil doma na seniku, ženska pa je bila likvidirana s strani partizanov pod Šenturško goro.

Med posameznimi kraji so izgubile Moste 24 ljudi, Križ 16, Komenda 15, Klanec 14, Podboršt 12, Nasovče in Suhadole 11, Mlaka 9, Breg, Gora in Potok 7, Žeje in Komendska Dobrava 6 ter Gmajnica 4.

Zaključna misel

V primerjavi s prvo svetovno vojno (1914–1918), ki je terjala iz komenske župnije 101 žrtev med fanti in možmi, je pustila druga svetovna vojna pri nas (1941–1945) mnogo večje posledice, ne samo v nataliteti prebivalstva, temveč tudi v psihi in gmotnem položaju ljudi, saj je potekala tako rekoč v vsakem kraju in uničevala ter rušila pred seboj vse, kar ji je bilo v oviro.

Mnogo resničnega nam je bilo iz druge svetovne vojne prikrito, zamočeno. Da pa temu ne bo več tako, posegajmo zato po resničnih podatkih iz naše preteklosti. Le na ta način si bomo ustvarili resnično in jasnejšo podobo, ki nas bo na najboljši način vodila v bolj humano družbeno prihodnost.

Dr. Marko Žerovnik

Izdelujemo umetne nohte v najsodobnejši tehniki, z vrhunskimi materiali, neškodljivimi za nohte, po konkurenčni ceni. Tel. 841-538.

POPRAVILO VSEH VRST ČEVLJEV.
Alojz Hočevar,
Šutna 5, Kamnik.
Odprto od 8. do 18. ure, tudi v soboto.

Še enkrat:

Je Kamnik res »črno lovišče«?

V zadnji številki Kamniškega občana smo pod gornjim naslovom brali zapis z okrogle mize v organizaciji CATV Impulz o problemih lovstva v naši občini, ki se kažejo zlasti zaradi nesprijetih petletnih lovsko gospodarskih načrtov lovskih družin s strani občinske skupščine.

Ker je očitno, da tako v TV oddaji CATV Impulz, kot v navedenem povzetku vsebine navedene okrogle mize ni bilo drugega jasnega odgovora na vprašanje, ki je bilo postavljeno v naslovu, bi rad o tem povedal svoje mnenje tudi zaradi tega, ker me očitek o »črnem lovu« prizadeva kot lovca.

Po 41. členu še vedno veljavnega zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Ur. L. SRS, št. 25/1976) petletne lovsko gospodarske načrte potrjuje občinska skupščina, na območju katere je lovišče oziroma njegov pretežni del.

Občinska skupščina lahko začne postopek za spremembo že potrjenega lovsko gospodarskega načrta na zahtevo krajevne skupnosti, če ugotovi, da gospodarjenje z divjadjo zaradi njenega prevelikega števila povzroča znatno škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah.

Dejstvo je, da so stari lovsko gospodarski načrti prenehali veljati, novi pa niso dobili potrditve občinske skupščine in zato niso veljavni ter se smatra, kot da jih lovske družine nimajo. Ali lahko torej rečemo, da lovsko družine izvajajo gospodarjenje z divjadjo na osnovi zakonitih načrtov?

Čeprav je znano, da so vse lovske družine predložile skupščini v potrditev predloge lovsko gospodarskih načrtov. Ti načrti so po zakonu sestavni del prostorskega

načrta in morajo biti z njim usklajeni.

Zato mi ni razumljivo, kako lahko občinski referent, pristojen za lovstvo, na omenjeni okrogli mizi izjavi, da ni nobenih sankcij, če lovsko družine nimajo potrjenih načrtov, torej, da lahko lovijo brez njih.

Na mestu je torej vprašanje, **zakaj morajo občinski odborniki o njihovi potrditvi glasovati**, če je to brez pomena, in ne samo glasovati, pač pa se tudi o njih pripraviti, če njihova odločitev nič ne velja.

S tem pa ne mislim reči, da je bila odločitev odbornikov občinske skupščine dobro premišljena, saj niso sprejeli nobenega sklepa o tem, kako morajo lovsko družine popraviti svoje načrte, in tudi ne mislim, da so za nepotrjene načrte krive lovsko družine, ki so svoj del naloge pravočasno opravile.

Ne morem pa soglašati z ugotovitvijo v navedenem članku, da »očitno čas za sprejetje potrebnih lovskih gospodarskih načrtov še ni prišel in da se ne mudi, ker da se pripravljajo nova zakonodaja na ravni republike«.

Ne glede na to, ne pričakujem, da bo novi lovski zakon letos kaj kmalu zagledal beli dan, lep zgled imamo pri sprejemanju zakona o gozdovih, ki je po dolgih razpravah še vedno v osnutku. Ali bomo toliko časa brez veljavnih lovskih načrtov prisiljeni loviti na črno s »tihim soglasjem« občine ali pa bomo raje razčistili, zakaj ti načrti niso dobili soglasja odbornikov, načrte po potrebi dopolnili in jih potrdili na seji občinske skupščine, kot so to brez težav storili v sosednjih občinah.

FRANC SVETELJ

k enotnosti Slovencev. Polresnično ihtavo pisanje neti samo sovraštvo in razdvajja sosedo in družine.

Niso redki primeri, ko sta danes mož in žena otroka staršev, ki so bili med vojno na eni in drugi strani. To, kar se je med vojno zgodilo na slovenskih tleh, je dejstvo, in je nepopravljivo. Ne pomaga še tako ihtavo dokazovanje in besedičenje, kdo je bil na pravi strani in za kaj se je boril. Resnico o tem pove v sliki in besedi svetovna in slovenska zgodovina. Kdo je bil na kateri strani, povejo knjiga Sulzberger Amerikan Heritage, l. 1970, MK; Zgodovina Slovencev CZ, Ljubljana 1979 in še mnogo tera druga gradiva.

Zmagovalcem protihitlerjske koalicije je bil bog Ares naklonjen in le-ti so brez izjeme potrdili že preizkušen rimski rek Vae victis - Gorje premaganim. Masaker nad Nemci in svojimi kolaboracionisti, Italijani nad fašisti, Rusi nad Vlasovci in Čerkezi, Norvežani nad kvizlingi, Slovenci med seboj in tako naprej. V knjigi Pisma na smrt obsojenih Založbe Obzorja, Maribor, 1969, je na strani 44 napisal talec svoji materi poslovilno pismo, kjer med drugim piše: »Ni mi žal, da umrem. Prihaja čas, ko bo težko biti človek in ko bo kri klicala kri.«

Kdo se naj po 45 letih posuje s pepelom in naj se trka po prsih »mea culpa«?

Ali so Američani zmolili spravno mašo za pomorjene civilne žrtve Hirošime in Nagasakija? Ali je kateri Nemeček pokleknil k spomeniku sedem tisoč pobitih Kragujevčanov? To je bil krvni davek človeškega brezumja in prav nič se ne da popraviti. V morijo druge svetovne vojne in po njej je narode speljala nevidna sila razvoja človeške družbe, ki ji pravijo evolucija. Iz razvojnega vrtinca vrže ta evolucija zgodovinsko osebnost, ki se postavi na čelo naroda. Da bi izbrani voditelj uresničil svojo ideologijo, povede narod v boj, da uniči nasprotnika. Pod gesli kot so: Deutschland über alles, Proletarci vseh dežel, združite se, Vinceremo Roma doma, Ora et labora, Liberté, egalité, fraternité, so ljudstva kot ovce nagnali na bojna polja. Mnogi se še sedaj borijo za razna gesla in nihče se ne vpraša, čemu mori tujec tučja, sosed sosed in brat brata.

Nekateri hočejo za vsako ceno popraviti zgodovino NOB. Zgodovina se lahko popravlja samo z znanstveno ugotovljenimi argumenti, nikakor pa je ni mogoče popravljati verbalno. A. Vidmar je zapisal, da so se partizani izogibali spopadov z Nemci in tolkli le po domobranci. Ta trditev nima pravnobene argumenta, in kdor spoštuje resnico, mora dati tudi sovražniku prav. V knjigi Druga svetovna vojna je W. Churchill na str. 836 zapisal: »Partizanska vojska se je borila po partizansko in uprizarjala obsežne akcije proti Nemcem.« Nadalje W. Jones v knjigi Med Titovimi partizani, ko je bil predstavnik angleške vojne misije, na str. 162 piše: »Na Primorskem je prišlo do dveh tankovskih bitk, kjer so partizani z lahкими tanki, ki so jih zaplenili Italijanom, premagali sovražnika. Po verodostojnih vesteh so imeli Nemci nad štiri tisoč šeststo mrtvih in tri tisoč tristo ranjenih vojakov. Zajeli so petnajst tankov, sedemindvajset voz, vstevši več oklopnih avtomobilov in dva oklopna vlaka. Kdo je podiral nemške postojanke v Zg. Savinjski dolini? (Luče, Gor. Grad, Letuš, Motnik, Šmartno ob Paki in še mnoge druge.)

»Oni, to je bivši voditelj Slovenije, so bili izdajalci slovenskega naroda, ki so hlapčevali Beogradu.« Milo rečeno, to je nepremišljena in težka beseda. Dokazi, kako se je pričelo hlapčevanje, govore drugače. Krstitelji nedonošnega otroka države SHS so bile zaveznice antante, zmagovalke

Odprto pismo izdajatelju Kamniškega občana

Spoštovani izdajatelj!

Odkar ste prevzeli izdajanje našega občinskega glasila, postajajo težave z jezikom in lektoriranjem čedalje bolj pereče. Zato se tudi oglašam - v vlogi predsednice časopisnega sveta, predvsem pa kot slavist, ki skuša svojim dijakom vcepiti spoštovanje do rabe materinega jezika. Lektoriranje v tem časopisu ni strokovno in profesionalno, drzmem pa si tudi reči, da tudi etično ne.

Vaš lektor mora vedeti, da je njegova naloga popravljanje jezikovnih napak in stilnih neustreznosti. Lektorjeva pooblastila so omejena. Torej njegovi popravki ne

v prvi svetovni vojni. Otroka pa so prinesli krstiv v Pariz takratni politični veljaki. Dne 1. decembra 1918 je A. Karadordevič sprejel v avdienco 28-člansko delegacijo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ta mu je ponudila, naj opravlja vladarsko oblast na ozemlju enotne države v Kraljevini. (Zgodovina Slovencev, CZ, str. 598.)

Ko smo se spet morali dokazovati med okupacijo, kdo da smo, so to nazorno pokazali člani sveta Ljubljanske pokrajine. Dne 8. 6. 1941 so se šli poklonit Musoliniju v Rim. Papež jim je podelil blagoslov, ki so ga kleče sprejeli. M. Krek kot član begunske vlade v Londonu je po radiu objavil: »Vsi, ki se ne pokorijo generalu D. Mihajloviču in jugoslovanski vladi, se smatrajo kot narodni izdajalci in vojni ubežniki in bodo odgovarjali pred vojnimi sodiščem.« - F. Saje, Belogardizem, str. 200.

Zmerljivo, ki bi jo dal vsem voditeljem, ki so zastopali slovenski narod do konca vojne l. 45, naj izreče vsak pri sebi.

Samo milijon nas je, je zapisal pesnik Destovnik-Kajuh. Majhen narod smo in si tudi danes ne damo miru, ne na skupščinskih sejah ne v tovarni in ne v soseski. Besedičenje postaja največja vrednota v našem vsakdanjku. Mnogi si prizadevajo za prestiž in bogastvo, ne glede na žrtve - tudi po kaktusu bi plezali do cilja. Prenehajmo z zbadanji in podtkanji in lažje nam bo. O nedorečeni preteklosti pa naj pišejo zgodovinarji.

A. KONDA

smejo popačiti avtorjevega hotenja - ne vsebinsko in ne stilno, saj mora imeti besedilo tudi avtorjev osebni pečat. Vsak poseg v besedilo mora imeti tehten razlog, predvsem pa strokovni. Mnogi si prizadevajo za prestiž in bogastvo, ne glede na žrtve - tudi po kaktusu bi plezali do cilja. Prenehajmo z zbadanji in podtkanji in lažje nam bo. O nedorečeni preteklosti pa naj pišejo zgodovinarji.

Vaše lektoriranje pa kaže podcenjujoč odnos do jezika in do avtorjev prispevkov. (Spomnimo se na lektorjeve odgovore na pripombo g. Lavrinca!) Nekatera besedila namreč niso le lektorirana, ampak

tudi pomensko izmaličena. Spet druga pa so bila neustrezno popravljena ali pa sploh ne, saj so bila daleč od slovnične pravilnosti, ustreznosti in tudi besedne čistosti. Brez puristične ozkosrčnosti opozarjam na rabo srbohrvatizmov.

Bojim se, da se bodo že tako redki dopisovalci izogibali pisanju v naš časopis, saj je neprijetno brati besedila, izmaličena do nerazpoznavnosti, pod katerim je natisnjeno tvoje ime.

Na koncu moram pripomniti, da se javno oglašam tudi zato, ker smo na te probleme vašega uredniškega opozorili na 2. seji časopisnega sveta, ki je bila 12. 6. 1991.

Pa še nekaj! Na ulici je slišati, da g. Votek odhaja. Kamniški občani pa je zapustila tudi novinarka. Časopisni svet in komisija za volitve in imenovanja doslej nista dobila nobenega uradnega obvestila. Kljub vsemu pa sem skoraj po naključju dobila v roke dopis, namenjen strankarskemu klubu, v katerem prosite za obravnavanje vašega novega predloga pred začetkom formalnega postopka. Bojim se, da se formalni postopki lahko zavlečejo, saj so skupščinske seje le enkrat na mesec. Dnevni red za te seje pa se oblikuje najmanj petnajst dni prej, da se lahko pravočasno pripravi gradivo in da lahko poslanci razmislijo o posameznih vsebinskih problemih. Glede na 3. člen Odloka o ustanovitvi časopisa Kamniški občani je izdajatelj dolžan skrbeti za organizacijo in zagotavljanje pogojev za uredniško delo. Kaj je v tem času storil Prelest, da bi zapolnil praznino? Ali bo vse delo slonelo na amaterskih dopisnikih, ki z vnoem in občutkom pripadnosti svojemu mestu opravljajo delo namesto novinarjev in za to prejmejo smešno nizek honorar? Pa jim je najbrž to malo mar, saj vsi ne presojajo svojega dela le dobičkarsko.

Kamniški občani je v naši občini ugledna blagovna znamka. Lahko mu počitamo to in ono - vendar pa je kljub vsemu na Kamniškem najbolj bran časopis. Treba je pazljivo pretehtati, če so dani res ustrezni pogoji, da je lahko oblikovana bogata vsebinska zasnova, in to na višjem nivoju, ki nam ga vsi tako radi obljubljajo.

Prisrčen pozdrav!

Breda Podbrežnik

Vukmir,

predsednica

časopisnega sveta

ODMEV NA ČLANEK

Resnica ne potrebuje advokata

V 17. številki Kamniškega občana je A. Vidmar napisal odgovor na članek J. Prezlja, v katerem je navedel nekaj dejstev o dogodkih med zadnjo svetovno vojno. S tem prispevkom ne želim nikomur mašiti ust, temveč s trdnimi dokazi

osvetliti nekaj primerov iz slovenske vojne preteklosti.

O tem, kdo je bil na pravi strani, je bilo že toliko napisanega, da bi preloži kri osušili, če bi vanjo pomakali peresa. Razni očitki, ki jih prinašajo časopisi, ne prispevajo

Z dr. Petrom Venceljem smo se pogovarjali člani novinarskega krožka SENŠRM Mirjam Jerman, Aljoša Šenk, Aleš Trunk

Šolstvo še v krizi

Na srednji ekonomski in naravoslovni šoli je bilo 18. 10. šestnajsto srečanje ekonomskih in trgovinskih šol iz vse Slovenije. Gost tega srečanja je bil tudi slovenski šolski minister dr. Peter Vencelj. Člani našega novinarskega krožka smo ga povabili na kratek klepet in moramo kar takoj povedati, da se je vabilu prijazno odzval.

Najprej smo ga vprašali po njegovem mnenju, kako se bo šolstvo izvleklo iz krize, v kateri je. Dr. Vencelj je odgovoril, da je šolstvo v pregloboki krizi, da bi se iz nje lahko izvleklo samo, saj je premočno povezano z družbo. Omenil je tudi, da je kriza prisotna vsaj že deset let, med tem pa je cena znanja padla že tako nizko, da so ljudje v poklicih napredovali, ne da bi se za to dodatno izobraževali. Učitelji pa so potisnjeni na rob ugleda. »Učitelj je podatek, da se odrasel človek v povprečju v Evropi uči 40 ur na leto, pri nas pa le štiri. Ker pa je bil ta dan namenjen predvsem ekonomski stroki, smo ga vprašali tudi to, kaj meni o razvoju te stroke.

Rekel je, da je prihodnost v življenju in da edini cilj prihodnosti ne more biti na primer ekonomija. Vendar pa je pomembno, da gre za področje, ki prinaša bistvene spremembe. Prosil smo ga tudi, če lahko preko tega intervjuja kaj sporoči našim sošolcem in prijateljem. Naš sogovornik se je prijazno razgovoril. »Znanje je osnova, da človek

spozna ljudi in svet, v katerem živi. Če pa to hočemo doseči, se moramo otresti tujega vpliva in se osamosvojiti.« nam je povedal. »Živimo samo enkrat, zato je vsak dolžan živeti kar se da kakovostno.« je dodal. No, pogovor naprej je pravzaprav stekel tako spontano, da so bila tudi naša vprašanja del prijaznega klepeta, med katerim smo se dotaknili tudi bolj splošne teme o šoli. Dr. Vencelj pravi, da je šola zato, da si pridobimo znanje in se otresemo neznanja in da se moramo zavedati, da se za znanje potegujemo sami. Svetoval nam je, naj bo naša motivacija postati svobodna osebnost, ki zna stati na lastnih nogah brez tuje opore. Spregovorili smo tudi o kvaliteti slovenskega šolstva, mimogrede pa smo pritaknili tudi vprašanje o kvaliteti naše šole. Naš šolski minister meni, da slovenska šola spada med boljše, prav tako tudi naša, sicer pa razlik med šolami pravzaprav ni in jih tudi ne bi smeli delati. Na koncu je sicer še dodal, da bi se iz naših šol dalo narediti še mnogo več, le zanimanje za to mora obstajati, kar pa je osnova za uspeh celotne družbe.

S to mislijo in z ministrovim prijaznim vabilom, naj pridemo študirat matematiko, ki jo predava tudi on, smo zaključili naše srečanje. No, čisto na koncu se je spodobilo posneti tudi en lep gasilski posnetek s slovenskim šolskim ministrom. Tisto povabilo k študiju matematike... O tistem pa rajši kdaj drugič!

Čemu sprememba imena

Sprva se nisem mislil oglašati na razprave o gostilni, ki jo vodi za ženo, vendar ker je bilo tega le preveč, dovolite, da tudi sam pojasnim nekatera stališča, da ljudje, ki prebirajo časopise, ne bi bili samo enostransko obveščeni.

Celotna polemika je nastala zaradi spremembe imena gostilne Planinka. Čemu sprememba imena?

Nasproti gostilni stoji bivši hotel, ki še vedno nosi ime Hotel Planinka. Deležni smo bili ogromno kritik na račun obiskovalcev hotela, češ, kakšno je podjetje, ki ima tak hotel (milo rečeno, tega imena že dolgo ne zasluži), da se v njem lahko človek včlani v avto šolo, ne more pa dobiti prenočišča, ker ga ni.

Za gostilno stoji kegljišče, na katerem je bife, označen s Planinka. Zadnji najemnik, ki ga je kegljaško društvo na srečo odpuščilo, je za pridobitev gostov predvajal porno filme. Pa ni nikogar preveč glava bolela zaradi tega.

Torej: zaradi hotela, ki ni hotel, zaradi bifeja, ki ni bife - oboje pa nosi zveneče ime Planinka, je gostilna, ki jo z ženo že tri leta uspešno vodiva, spremenila ime.

Pa še en razlog je za spremembo imena gostilne, in sicer ta, da veliko ljudi zaradi slabega slovesa Planinke v polpreteklem obdobju v to gostilno ni vstopilo.

V času, ko imamo polna usta demokracije, se je proti nam začela prava medijska gonja. Saj je poleg domala vseh slovenskih časopisov o gostilni Monte Carlo, kot naj bi se imenovala po novem, poročala celo kamniška televizija, ki pa je tudi edina poslala v eter korektno poročilo. Ne vem, čemu je bila ta gonja potrebna, zakaj je bilo porabljenih toliko dragocenih ur in papirja, ko pa naš Monte Carlo nikomur ne škodi. Od gostilne so le koristili. Pred tremi leti, ko sva z ženo začela upravljati z gostilno, sva imela poleg naju zaposlena dva delavca. Po že omenjenih treh letih si v tej gostilni služil kruh še dodatnih pet delavcev. Mi smo ljudi zaposlovali, ko so jih drugi odpuščali. Poleg tega so v polletnih mesecih opravili obvezno prakso štirje učenci gostinske šole.

V vsem času, odkar z ženo vodiva gostilno, ni bila nikoli v brelo družbe in ni obremenjena niti s tolarjem kredita.

Resnično ne vem, čemu taka gonja proti imenu Monte Carlo, saj je v Kamniku ogromno tujih imen, pa ne samo v Kamniku, po vsej Sloveniji. Pa ravno v teh časih je taka polemika zaradi Monte Carlo gostilne, ko padajo tabuji, saj smo spremenili celo ime univerze Edwarda Kardelja itd. ...

Še svoje lastno ime človek lahko spremeni brez težav, ne da bi o tem pisali večsoljni časopisi. Kaj bi se toliko ukvarjali z gostilno Monte Carlo, raje staknite glave in se namesto z gostilno raje ubadajte z zaposlovanjem, ali pa z vprašanjem usposobitve hotela Malograjski dvor, da bo tudi Kamnik dobil potrebno prenočišča.

PROTEST

V zadnji (18.) številki Kamniškega občana, ki je izšla 24. 10. 1991, smo opazili, da ste našo redno rubriko, »Socialdemokrati«, objavili med obvestili, malimi oglasi, osmrtnicami ipd. S tem je bila storjena zelo očitna uredniška napaka, saj je Socialdemokratiška stranka politična organizacija, ki se ukvarja s političnim delom, za katerega menimo, da je aktualno in pomembno za kamniško okolje, zato bi seveda pričakovali, da bi našo rubriko objavili na straneh časopisa, kjer se obravnavajo aktualne politične zadeve.

Protestiramo tudi zato, ker menimo, da je praznovanje druge obletnice delovanja Socialdemokratiške stranke v Kamniku vsaj toliko pomemben dogodek, da nam v tem dopisu tega ni treba posebej pojasnjevati in da naše delovanje ne sodi na področje komercialnih dejavnosti vašega časopisa, kot se, žal, to zrcali v zadnji številki Kamniškega občana.

Morda bi protest nekoliko omilili, če ne bi v 15. številki (z dne 5. septembra 1991) izpustili naše stalne rubrike, v kateri smo obravnavali aktualno problematiko lastninjenja podjetij in z njim hoteli predstaviti naš pogled na to problematiko.

Lep pozdrav!

Tajnik SDSS OO Kamnik:

ANTON VIDMAR

POJASNILO

Interes uredniškega odbora, pa tudi samega izdajatelja je, da je v posamezni številki Kamniškega občana objavljenega čim več gradiva. In ker prispevka socialdemokratiške stranke zaradi prostorske omejenosti ni bilo možno objaviti v prvi polovici časopisa, se je bilo potrebno odločiti med »čakalno listo« in objavo na deseti strani. Čeprav je odveč govoriti, da so prav te strani med najbolj branimi, naj velja da so strankarski prispevki dobrodošla poživitev časopisa in da je objava izven utečenih strani le splet okoliščin.

M. Romšak

SANACIJA ŽIČNICE

Kdaj spet nemoten promet na Veliko planino

Na kamniški turizem so se v letošnjem letu zgrnile številne težave. Med take štejejo tudi prepoved vožnje z žičnico na Veliko planino. Tudi vojaška agresija v mesecu juniju t.l. je v mnogočem odločala o obisku turistov v tem lepem predelu na Veliki planini.

Inspektor za žičnice pri Komiteju za promet in zveze Republike Slovenije je 22. aprila izdal odločbo o prepovedi vožnje, ker žičnica ni več zagotavljala varnega prometa.

Takoj je stekla akcija za sanacijo. O teh in drugih vprašanih smo se pogovarjali s Petrom Brlecem, direktorjem Rekreativnega centra Velika planina.

Sredstev za sanacijo sam Center nima, zato je bila akcija zbiranja ponudb in financiranja tesno povezana s Stolom iz Kamnika. Brez njega bi bila rešitev v teh razmerah težka ali že kar nemogoča. Poleg tega taka investicija ne more bremeniti le žičničarjev, ampak morajo pri tem sodelovati tudi drugi dejavniki, povezani s turizmom. Vsaj v razvitem svetu je tako.

Najugodnejši ponudnik za izdelavo žičničarske oziroma gondolske opreme je bila firma Hölzer iz Merana v sev. Italiji. S to firmo je bila podpisana tudi ustrezna pogodba. Pri realizaciji te pogodbe je veliko razumevanja pokazala tudi kamniška občinska skupščina s svojimi organi in sprejela bančno garancijo.

Vrednost opreme, predvsem gondol, znaša 566.500.000 lir. V to ceno niso všteti stroški carine, montaže in drugega, kar bo investicijo še precej podražilo.

Prvi del avansa v višini 4,2 milijona dolarjev je bil vplačan že v mesecu juniju.

Vojne razmere so realizacijo pogodbe še otežile. Dobavitelj opreme je zaradi naših nestabilnih razmer zahteval še dodatno bančno garancijo. S pomočjo Stola in njegovih poslovnih partnerjev je bila premagana tudi ta ovira.

Po dogovoru naj bi bila oprema za žičnico dobavljena v decembru t.l. (rok se je zaradi vojne nekoliko zavlekel.) Montažo bi opravili takoj po dobavi in žičnico izročili prometu že pred novim letom.

V nadaljevanju pogovora nam je Peter Brlec povedal, da v tem času niso držali križem rok. V času, ko žičnica ni obratovala, so opravili mnoga nujna vzdrževalna dela. Obnovili so oba generatorja za pogon nihalk, 10 nosilnih stebrov sedežnice, zadnji je sedaj v delu, zamenjali so vrvi v Tih 8, montirali novo vrvo na Zeleni rob, uredili vrvi na Tih 1. Poleg naštetega so v tem času uspeli izpolniti še številne druge naloge, ki so jih prej odlagali na kasnejši čas.

Za zdravo in lepše okolje so pripravili vrsto rešitev. Na štirih kra-

jih bodo zbirali odpadke, pri Šimnovcu, pri vlečnici Jurček, na Zelenem robu in ob poti proti Vetričam. Tako zbrane odpadke bodo vozili v dolino.

Za boljše smuko in ozelenitev Velike planine so opravili zadrževalna dela na pašnikih in smučiščih. Razvozili so ca. 120 m³ gnoja in ga raztrosili skupaj s posebno mešanico trav po receptu Podjetja za urejanje hudournikov. Smučišča so dognojevali z bio gnojilom.

Vsa tako opravljena dela naj bi v mnogočem olajšala prehod v normalno smučarsko sezono, v poletnem času pa na ugodnejše počutje turistov in drugih obiskovalcev Velike planine.

Letošnja turistična bera je bila zaradi zapore obratovanja žičnice izredno skromna. Omrtvičen je bil obisk tudi drugih predelov, manjši pa je bil obisk tudi v gorah. Prometne povezave tudi niso omogočale množičnejšega obiska, kot je to bilo v prejšnjih letih.

Škoda, ki je nastala, je velika. Tudi planšarja je bila prizadeta. Obiskovalcev Velike planine je bilo manj, zato tudi prodaja mlečnih izdelkov ni bila zadovoljiva.

Po oceni našega sogovornika bo izpadlo več kot 50% dohodka ali ca. 240.000 DEM. Letošnja sezona bi bila tudi spričo vojnih razmer pri nas zaradi bližine Ljubljane lahko rekordna. Ljudje so se v tem času odločali za obiske v bližnjih krajih

in za krajšo odsotnost, Velika planina pa izpolnjuje oba ta pogoja.

Ne glede na vse naštetje in kljub takim ali drugačnim črnogledim napovedim lahko vendarle z večjo verjetnostjo pričakujemo, da bo žičnica končno le stekla in s tem poživila turistični utrip. Učinki tega naj bi se poznali tudi pri delu spremljajočih dejavnosti v kamniški občini, povezanih s turizmom.

Torej, novo zimsko sezono in smučarje bomo pričeli z obnovljeno žičnico na Veliko planino.

Ob slovesu nam je direktor Rekreativnega centra Velika planina zagotovil, da se bomo srečali ob odprtju in bomo takrat našim bralcem poročali o novostih in zanimivostih. Upajmo, da bo to res še pred koncem letošnjega leta.

STANE SIMŠIČ

Likovna dela v kavarni Veronika

V kavarni Veronika v Kamniku si do 6. decembra lahko ogledate likovno razstavo oljnih slik Zdenke Omahen. Otvoritev bo v petek, 8. novembra ob 19. uri.

V. M.

RDEČI KRIŽ POMAGA

Begunci so preskrbljeni

Rdeči križ Kamnik že od vsega začetka intenzivno deluje pri reševanju težav beguncev, ki prihajajo iz Hrvaške. Njihovo število dnevno narašča in tudi stvarnejših obetov ni, da bi se število beguncev zmanjšalo. Vojna vihra se nadaljuje z vedno večjo srditostjo. Večji del beguncev je dobil oskrbo pri sorodnikih, znanih in prijateljih, 12 jih je v Delavskem domu; 22 beguncev pa so prijazno sprejeli v mekijskem samostanu. Samostanu pomagajo s prehrano RKS Kamnik, RKS Komenda in Moste. Pomoč v prehrani za begunce v samostanu nudi tudi Karitas iz Komende. Za prehrano beguncev v Delavskem domu je preskrbljeno v Domu upokojevcem Kamnik.

Po podatkih RK Kamnik se je pozivu za zbiranje denarne in materialne pomoči odzvalo kar precej odborov RK v krajevnih skupnostih. Naj danes navedemo le nekatere. V Šmartnem, kjer je predsednik RK Ivan Močnik, so zbrali 1500kg krompirja, nekaj jabolok, zelja, fižola, v Mostah, kjer je predsednica Francka Zabret, so zbrali 2000kg krompirja, precej jabolok in drugih žvil, v Komendi, kjer je predsednik Stane Grgič in sodelavka Brigita Debeljak, so zbrali 1500kg krompirja, nekaj kumaric, paprike, marmelade in margarine.

O zbiranju materialne pomoči v drugih KO RK bomo poročali naslednjič.

Del tako zbrane materialne pomoči je bil že razdeljen begunskim družinam, tistim, ki prebivajo pri občanah, znanih, sorodnikih in prijateljih. Mnogim so bili razdeljeni paketi, deloma pa tudi denarna pomoč.

Posamezni upravičenci oziroma družine, ki materialne pomoči še niso prejeli, naj se oglasijo na obč. org. RK Kamnik, Ljubljanska cesta 1.

V akcijo zbiranja pomoči se je vključil tudi Mladinski center. Zbral je veliko igrač za najmlajše begunčke. Mnogi med njimi so morali pustiti vse. Niti otrokom ni bilo prizaneseno.

Prostovoljno pomagajo pri delu z begunci tudi kamniški skavti, mladi člani RK z osnovne šole Toma Brejca, zlasti pri zbiranju in shranjevanju živilskih paketov.

Po zadnjih podatkih RK Kamnik je v kamniški občini že 190 beguncev. V tem času se jih je 20 že vrnilo.

136 mamic z otroki je nastanjenih pri družinah, predvsem na mestnem področju Kam-

nika. Med vojnimi begunci je tudi 82-letna invalidka z amputirano desno nogo. Zanj in za svoje je RK organiziral nameštitev v domu starostnikov v Mengšu.

Do sedaj so vsi begunci, ki so dobili ta status, nastanjeni in preskrbljeni. RK prosi vse begunce, da se brez predhodnega dogovora z RK sami ne odločajo o novih nastanitvah (samostan), ker prihaja tako do nepotrebnih težav in zmešnjave, na drugi strani pa ogrožamo tudi gostoljubje. Vsa vprašanja beguncev bo RK reševal hitro, hkrati pa bo poskusil upoštevati tudi želje posameznih beguncev ob upoštevanju nastanitvenih možnosti.

RK Kamnik odgovarja na vprašanja, da begunci, ki jih je vsak dan več, prejemanje pomoči v prehrani in rabljenih oblačilih. Stroške nastanitve v Delavskem domu Kamnik, 80 dolarjev dnevno, plača RK, enaka vsota je dogovorjena za prehrano. Finančna pomoč je zelo omejena in skromna. Vsi begunci s statusom pa lahko dobijo tudi nujno zdravstveno pomoč.

Rdeči križ Kamnik tudi sporoča, da so se v akcijo zbiranja pomoči za prizadete po toči vključile krajevne organizacije RK v krajevnih skupnostih. V tej plemeniti akciji so zbrali člani RK v Tuhinju 27.750 tolarjev, v Sredni vsi 15.747 tolarjev, v Kamniški Bistrici 20.151 tolarjev in člani RK Vranja peč 7.900 tolarjev.

Občinski odbor RK Kamnik se darovalcem iskreno zahvaljuje.

O drugih zanimivostih, nadaljnem zbiranju finančne in materialne pomoči in drugih aktivnostih bomo naše bralce seznanjali v naslednjih izdajah Občana.

Kamnik, oktober 1991.

STANE SIMŠIČ

Dobrodelni koncert

V petek, 23. oktobra 1991, je bila v veliki dvorani Doma v Kamniku posebna prireditev, ki jo je pripravila Solidarnost Kamnik, in sicer njena pevška sekcija: dobrodelni koncert. Vstopnine ni bilo, prostovoljni prispevki v znesku 7.550,00 SLT, pa so bili namenjeni Občinskemu odboru Rdečega križa v Kamniku zlasti za pomoč tistim, ki jih je nizkotno početje Armade pregnalo z njihovih domov.

Prireditev so finančno in drugače podprla nekatera podjetja in obrtniki: KIK, Meso, Zito, Šumi, ZKO, Eta, Svilanit, Ideja, Kočna, Kavarna Veronika - Mlakar, Planinka - Mihelj, Cvetličarna Lap, Aranžerstvo Marta Čeh, Data-Print.

V programu so sodelovali: Moški pevski zbor Lira, Mešani pevski zbor Titan ter Ženski, moški in mešani pevski zbor Solidarnost. Vodili so jih uveljavljeni pevovodje: Samo Vremšak, Ana Stele, Olga Stele in Ivica Ropas.

Slišali smo pesmi, ki jih vsi bolj ali manj poznamo, saj sodijo v temelj zakladnice slovenskega zborovskega petka, pa tudi zato, ker je zborovsko petje v Kamniku tisti del kulture, ki dosega zelo visoko raven. Tak je bil tudi ta večer.

Program je povezovala Manja Žebaljec, ki je z izrazito žensko čustveno interpretacijo svojega miselnega bogatega veznega besedila skupaj s pevci ustvarila enkratno občutje. Pesmi so vsebinsko segale od doživljanja otroštva, naravnih lepote, preko ljubezni med moškim in žensko, domovinske ljubezni, do žalosti ob izgubi domovine. Za človeško srečo so potrebni dom, domovina in soljudje.

Izkupiček večera gotovo ne bo rešil tistih ljudi, ki so se zatekli v Kamnik po pomoč. Gotovo ne bo odzvel bremena tistim, ki so begunce vzeli pod svojo streho, k svoji mizi, kot svoje družinske člane.

Marsikdo se bo vprašal, ali je obisk pri sodelovanju na koncertu res dobrodelnost. Gotovo ne v takem smislu, kot je dobrodelnost tistih, ki žrtvujejo svoj mir in red, ustaljen način življenja, del za-

služka za tiste, ki so v tej nerazumni vojni ostali brez doma in domovine.

Kaj je pravzaprav dobrodelnost? S stališča morale in etike je to individualna in kolektivna, spontana ali organizirana dejavnost. Njena osnovna značilnost so dobra dela: drobno darilo ali večja materialna

brodelnost, vzbuditi občutek potrebe, nuje po pomoči. Včasih se je treba v vsakdanjem hitenju ustaviti, se zamisliti, se ovesti, da je življenje marsikoga okrog nas iz različnih vzrokov tako težko, da mu je treba pomagati. Ob tako velikih nesrečah, kot je vojna, ne moremo pomagati sami. Dolžni pa

smo pomagati, kolikor moremo, na različne načine: z materialnimi sredstvi, z žrtvovanjem dela svojega časa za organizacijo pomoči. Prizadevati pa si moramo, kolikor je v naših močeh, da se med ljudmi ne razplamteva sovraštvo, ki ljudi oropa za otroštvo, ljubezen, domovino, da se izpolni Prešernova Zdravljica: »Da, koder sonce hodi, preprij iz sveta bo pregnan...«

MARJETA HUMAR

Mešani pevski zbor Solidarnost Kamnik. (Foto: Danijel Artiček)

podpora, prijazna beseda, pamenten nasvet, obisk bolnika ali pomoč pri delu človeka, ki je opešal zaradi starosti ali bolezni. Včasih se misli, da je danes, v dobi široko organiziranega zdravstvenega in socialnega varstva, takšna individualna dobrodelnost odveč, da je neučinkovita, vsiljiva in žaljiva. Vendar se zmeraj znova izkaže, da to ni res. Seveda pa dobrodelnost ne sme biti poza ne priložnost za bahanje tistega, ki pomaga, in hkrati ponižanje za tistega, ki je deležen pomoči. Osebnost dobrodelnosti lahko seže tja, kamor družbeno organizirana sploh ne seže in blaži življenje revnemu, ostarelemu, obupanemu človeku, seže tja, kjer včasih na zunaj niti ni vidno, da bi bila potrebna.

Pri večjih nesrečah, kot je tudi vojna, pa je potrebna organizirana dobrodelnost, ki jo zasebna samo podpira.

Dobrodelni koncert je imel tako več smislov: podpreti družbeno do-

ČUDODELNIK S PRIMSKOVEGA

Po sledih rojaka Jurija Humarja

Zdravil je zastoj

Jurij Humar se je zelo zanimal za razvoj prirodoslovnih znanosti in astronomije. »Videl je, kako ljudstvo trpi zaradi bede in bolezni. Na vso moč se je trudil, da bi mu pomagal. Ko pa je po več uspešnih poskusih spoznal, da ima sam moč ozdravljanja, se je trudil to moč vedno bolj spoznati in obračati ljudem v korist. Zdravil je brezplačno. Če so se pa ozdravljenci skazali s kakim darom, je menil, da tega ni zaslužil in je porabil vse v dobre namene. Sam, brez pomoči župljanov, je vzdrževal in popravil cerkev, podpiral je slovenske misijonarje v Ameriki ter dajal ubogim bolnikom poleg zdravil še kako podporo. Osebo pa je živel skrajno preprosto v obleki in hrani.

S svojim zdravljenjem je ozdravil nešteto ljudi, med njimi tudi take, ki so jim zdravniki napovedovali v kratkem neizbežno smrt. Mnogi so ga občudovali, drugi pa so ga skeptično opazovali, tretji so ga sumničilo in mu podtikali slabe namene. Vse to ga je bolelo, a je dejal: »Za svoje delo odgovarjam pred Bogom, za hudobne jezike se

pa ne menim.« (Čudodelnik s Primskovega, str. 8-9).

Vodila ga je ljubezen do ljudi

»Jurij Humar ni zdravil ljudem samo bolezni, ampak jim je pomagal v vseh mogočih stiskah, kjer jim nihče drug ne bi mogel pomagati. O svojih skrivnostnih močeh je imel prave moderne nazore. Iz njegovih pisem izvemo marsikaj o jasnovidstvu, o prenašanju misli, čustev in volje na druge osebe tudi na daljavo; o možnosti, da deluje duša med spanjem telesa na drugem kraju; o magnetizmu, strahovih itd. Ljudje so ga imeli za svetnika, ker ga je pri vsem zdravljenju in delovanju vodila le ljubezen do ljudi. Dejstvo je, da čistost duše in telesa močno pospešuje delovanje skrivnostnih sil v človeku.

Kako je Humar živel in delal, nam najlepše razodevajo njegova pisma. Bil je odličen človek, vedrega in treznega značaja, predvsem pa izreden človekoljub. S kako nezdravo mistiko ni imel nič skupnega. Učinke magnetizma presoja strogo kritično. Večkrat pravi: »Mogoče je to vzrok, mo-

goče tudi ni...« sebi ne pripisuje nezmotljivosti. Resnico ljubi nad vse...« (Čudodelnik s Primskovega, str. 14-15).

Če ni mogel ljudem ustreči, kar so ga prosili, je pomagal z dobrim nasvetom. Marsikdo, ki se je ves obupan zatekel k njemu, se je vrnil potolažen. Sprte zakonce je pobotal med seboj, zakrknjene grešnike spravil z Bogom.

Pisma je puščal odprta

Veliko je pisal domačim, posebno bratom in nečakinji Filomeni. Pisma, ki jih je pisal z navadno pisavo, so vsa izginila. Ukrali so jih, predno so jih domači dobili. Zato jih je naučil brati cirilico in črke sanskrita. Teh drugi niso znali razvozlati. Da ne bi trgali ovitkov, je pisma puščal kar odprta. Večinoma so brez datuma in podpisa. V začetku se je podpisoval Jurij Humar, pozneje pa Oratimar Holmar. Datume nekaterih pisem je mogoče razbrati le iz poštnih pečatov.

Župnija Primskovo mu je izkopala tudi prerani grob. Bil je krepak in je hodil brez palice, vendar

je bilo treba povsod peš, včasih tudi uro hoda. Zadnje leto njegovega življenja je med ljudmi žela nalezljiva bolezen. Poslednji zimo je moral v vas, oddaljeno kako uro, kar dvajsetkrat previdevat umirajoče. Ko se je vračal s poslednjega obiska in previdevanja, se je močno prehladil in po osmih dneh umrl. Ljudje so za njim zelo žalovali.

Dolgo časa so iskali njegovo sliko. Leta 1966 so jo vendar odkrili v Sostrem, kjer je kaplanoval od leta 1853-1858. Slikal ga je prof. Pungartnik. Ker ga je bolel zob, je nosil brado.

Pri Juriju Humarju so iskali zdravja mnogi znameniti ljudje tedanjega časa. Uspešno je zdravil kandidata za španski kraljevski prestol Don Carlosa, svoje zdravilne izkušnje in metode pa je v pisnih zaupal tudi grofici Wurmbrand-Stuppach. K njemu se je zatekla tudi velika vojvodinja Schwerin-Mecklenburška, pa še mnogo znanih ljudi. Vsem je pomagal po svojih močeh.

J. P.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Manjše perspektivno podjetje v Kamniku takoj zaposli (lahko tudi delo po pogodbi)

FINANČNO DELAVKO - RAČUNOVODJO s poznavanjem finančnega poslovanja in obrti ter osnov računalništva.

Zaželeno znanje nemškega jezika.

Cenjene ponudbe pošljite na uredništvo Kamniškega občana do 21. 11. 1991 pod šifro »KOMUNIKATIVNOST«.

ZELENI KAMNIKA OPOZARJAJO IN SVETUJEJO

Sredstva proti zmrzali

Bližajo se hladna zimska jutra in z njimi nevarnost zmrzali in spolzkkih cest. Zadnje mile zime brez snega, poledic in podobnih nevarnosti so nas rahlo uspavale in probleme s posipavanjem cest, letalskih pist, parkirišč in mostov s sredstvi proti zmrzali smo nekoliko pozabili. Letošnja zima bo lahko prava, z vsemi ledenimi tegobami, proti katerim se bomo morali boriti. Eno od orožij so tudi sredstva proti zmrzali.

Posipanje cest s sredstvi za preprečevanje nastajanja zmrzali je v današnjem času, ko je promet zelo gost in ko je pomen transporta ogromen, nujno potrebno. Vendar pa se pri uporabi teh sredstev pojavljajo tudi škodljivi stranski učinki.

Snov, ki se raztaplja v vodi, zniža njeno zmrzišče. Znižanje le tega pa je premo sorazmerno s koncentracijo dodane snovi. Čim manjša je molska masa snovi in čim več ionov nastane iz enote molekule oziroma iz enote kristala topiljenca, manjša je poraba te snovi za znižanje zmrzišča vode. Zato za posipavanje cestnih objektov uporabljajo predvsem anorganske soli. Teh sredstev je cela vrsta: sečnina oz. urea, umetna gnojila, nekatere anorganske soli (predvsem kuhinjska sol oz. natrijev klorid, kalcijev diklorid), v zadnjem času, predvsem v ZDA, kalcijev-magnezijev acetat CMA.

Ko pride sredstvo proti zmrzali v stik s snegom in ledom, se le-ta deloma raztopi in med podlago ter ledeno ploskvijo nastane tanka te-

koča plast. Omogočen je neposreden stik vozila s cesto in s tem varnejša vožnja.

Vsa sredstva, ki jih uporabljamo za ta namen, imajo svoje prednosti in tudi slabosti.

Natrijev klorid se od vseh sredstev za preprečevanje nastajanja zmrzali na prometnih objektih najdlje in še vedno največ uporablja. Med vsemi sredstvi, ki jih uporabljajo danes, je tudi najcenejši (30 US\$ za tono). Učinkovit je le do temperature - 6,7°C. Slabe strani, ki jih ta sol prinaša s sabo, so zelo številne. Poškoduje avtocestno strukturo, posebno veliko škodo pa povzroči zaradi rjavenja železnih konstrukcij na mostovih. Ugotovljeno je, da nastaja ogromna škoda tudi na spremljajočih strukturnih sistemih, kot so telekomunikacijski kabli, kanalizacijsko omrežje, stene vodnih rezervoarjev... Še večjo škodo so opazili na drevesih in bližnjih ekosistemih ob avtocestah, po katerih so pozimi posipali natrijev klorid, saj se z aerosolom razširja sol na pas do 100 in več metrov od ceste. Solnica, ki pronicava v zemljo, ko

odteče s prometne površine, prodira v talno vodo, s tem pa pride natrijev klorid tudi v rastline in jih izsuši. V ZDA so to vrsto poškodb na drevesih in rastlinah imenovali »bela smrt« in sicer zaradi posledic, ki so jih opazili na brezah, rastočih ob eni od avtocest. Preglavitve pa povzročajo natrijev klorid tudi pešcem, saj jim kvari obutev, ki je vsak dan dražja. Naši železni konjički so po vsaki zimi bolj načeti in manj vredni.

Zaradi vseh teh škodljivih spremljajočih pojavov so Američani začeli najprej raziskovati sredstva oz. dodatke za stabilizacijo NaCl, nato pa so ga začeli zamenjati s kalcijevim dikloridom. Njegova 20% raztopina kristalizira šele pri -20°C. Kalcijev diklorid je dražji od soli in ga je težje skladiščiti, saj je izredno higroskopen, ko pa se navzame vlage, postane tekoč. Kot sredstvo proti zmrzali se nikoli ne uporablja sam, saj so ugotovili, da lahko bistveno prispeva k spolzkosti površin. Vedno ga mešajo z NaCl ali ureo.

Pri temperaturah od -5°C uporabljajo proti zmrzali tudi ureo in umetna gnojila. Njihova glavna prednost je, da niso korozivna. Umetna gnojila niso ekološko vprašljiva, medtem ko urea razpade. Eden izmed glavnih razpadnih produktov je amoniak, ki je strupen za življenje v vodi.

Pred nekaj leti so začeli uvajati v ZDA kot novo sredstvo proti zmrzali kalcijev-magnezijev acetat CMA. Raziskave, da bi poiskali in sintetizirali nadomestek natrijevega klorida, so se pričele že leta 1970. Po nekajletnem raziskovalnem delu so ugotovili, da je snov CMA primerna za posipavanje prometnih objektov. Ni ekološko vprašljiva in deluje pri nižjih temperaturah kot NaCl. Kot sredstvo proti zmrzali je uporabno do -25°C. Deluje le tam, kjer ga posujejo in ne odteka s prometnih objektov. Za učinkovanje potrebuje CMA pri določenih vremenskih razmerah več časa kot npr. NaCl, vendar pa je njegov učinek dolgotrajnejši. Praktična poraba CMA je enaka ali manjša kot NaCl pri istih pogojih. Prednosti CMA so predvsem v tem, da povzroča le neznan korozijo. Rezultati laboratorijskih raziskav kažejo, da se pri uporabi zmesi CMA in NaCl zelo zmanjša korozija v primerjavi z uporabo samega NaCl. CMA ni zaviralec za kloridno korozijo, ker razpade pod vplivom mikroorganizmov, prisotnih v zemlji in vodi, ki vsrkajo acetat kot hrano. CMA se dobro absorbira v zemlji in je v primeru, da doseže talno vodo še preden se biološko razgradi le malo strupen. Mogoče je najbolj presenetljiva in vinda razlika delovanja CMA in NaCl na ekološke sisteme pri vplivu na zrak. NaCl zelo veliko prispeva kot aerosol pri onesnaževanju zraka, medtem ko v primeru CMA tega ni bilo opaziti.

Problem uporabe CMA je predvsem ekonomske narave, saj je 20-krat dražji od NaCl (ena tona stane 600 US \$), zato počasi prodira na tržišče, razen v ZDA, kjer je ponekod njegova uporaba zakonsko predpisana.

Glede na omenjene ugotovitve priporočamo pristojnim službam uporabo sredstev proti zmrzali v takšni količini in kvaliteti, ki bi povzročila najmanj škodo našemu že tako preobremenjenemu okolju. PO ČLANKU: ŽIVLJENJE IN TEHNIKA. Posipanje prometnih objektov s sredstvi proti zmrzali, november 1990

ZELENI KAMNIKA

EKOLOGIJA

Kamniti svet gora

V gorskih predelih, kjer je kmetijstvo v hribih prvo mesto v gospodarstvu prepustilo turizmu, pomenijo nekateri njegovi pojavi, kot so gradnja cest, ki povzročajo rane v pobočjih, nove steze, dolge krčevine za vlečnice in sedežnice, preintenzivne smučarske steze, degradacijo in nestabilnost zemljišč (erozija prsti, zmanjšana sposobnost zadrževanja vode v tleh, odpadki, hrup, onesnaženost podtalnice, spremembe v živalstvu oz. divjadi). Čeprav živimo le na obrobju alpskega sveta, nam je ta značilni prostor vendar le tako blizu, da ga je vredno spoznati nekoliko podrobneje.

Običajno delimo Alpe na Zahodne in Vzhodne na črti Bodensko jezero-Renska dolina-Lago di Como. Za Zahodne Alpe je značilno, da so višje od Vzhodnih, najvišji vrhovi so višji za okrog 1000 m, so tudi ožje in bolj komplicirano zgrajene. Četrty sestavni del Vzhodnih Alp so Južne apneniške Alpe, kamor sodijo tudi naše Julijske in Kamniško-Savinjske Alpe. Slovenski alpski svet naj bi po domačih ugotovitvah v najvišjih delih imel ohranjene stare uravnave, danes vegaste visokogorske kraške planote, ki jih gradijo v glavnem karbонатne kamnine (apnenec in dolomit). Apnenec je precej trda

Bistrice). Posledice kemičnega raztapljanja vode so tudi ljikaste tvorbe velikih dimenzij - vrtače, na dnu katerih lahko nastajajo kraška jezera ali globoka brezna. Taka jezera srečamo na Kriških podih v Julijskih Alpah. Suhe vrtače so zelo pogoste na Veliki planini in

Pogled z Velike planine na glavno pogorje Kamniških Alp.

kamnina iz kalcijevega karbonata. V čisti vodi je netopen, topi pa se v deževnici, ki se v zraku in prsti navzame ogljikovega dioksida. Deževnica kemično reagira z apnenecem in širi razpoke. Živa skala razpade na apnenčeve bloke, na površju kamnine pa nastajajo podolgovate vdolbine - žlebiči in škraplje.

Kraških pojavov ne najdemo le v nižinskem krasu, kjer imamo velika prostranstva apnenec, ampak tudi visoko v gorah - v visokogorskem krasu. Visokogorski kras imenujemo zakraseli svet na gorskih platojih ali podih, ki so jih izoblikovale tekoče vode. Ti predstavljajo naše najstarejše zemeljsko površje. To so znani Podi tik pod najvišjimi vrhovi Kamniških Alp na južni strani Rink, Skute in Grinotova. Nižje uravnave - Dleskovaška planota, Krvavec in Velika planina z Menino - so nastale na podoban način.

Na podih vidimo, da se odmakanje ne vrši v obliki hudournikov, marveč po podzemskih pretokih, na vznožju pa prihajajo na dan veliki kraški izviri (izvir Kamniške

Skutinih podih, kjer so zelo številna globoka brezna in jame. Med njimi je tudi 260 m globoka Ljubljanska jama v Koglu, vzhodno od tod pa je na Korošici najgloblja jama v Kamniških Alpah na sploh. Globina 453 m, ki so jo jamarji dosegli v času lanskega medklubskega jamarskega tabora, še ni dokončna. Pregled razvoja poselitve človeka na slovenskih tleh nam kaže, da so bile nekatere kraške votline in jame poseljene v periglacialni klimi že v paleolitu in mezolitu (približno 150.000-3.000 let). V njih je pračlovek našel varno zavetje pred vremenskimi nepravilnostmi in zaščito pred zvermi. Sledove poselitve najdemo povsod v Sloveniji. Zelo znani sta alpski lovski postaji ledenodobnega človeka, Potočka zijalka na Olševi in Mokriška jama v pobočju Mokrice nad Kamniško Bistrico.

Naj bo ta kratek oris naravnih vrednot severnega dela naše občine podlaga za poznavanje kvalitete in (ne)primernosti tega prostora ob poseganjih vanj.

MATEJA RADEŽ

Vino, te poznam

Še nekaj dni in Martin bo mošt spremenil v vin. Seveda je ta pregovor le del ljudskega izročila, v resnici pa se mošt spreminja v vino pod vplivom vinskih kvasovk, v procesu, ki se mu reče alkoholno vrenje. Sladkor se spreminja v alkohol pod budnim očesom kletarja, ki lahko proces pospeši ali pa upočasni. Edina »skrivnost« pa je v tem, da se vino pravočasno pretoči v steklenice, v trenutku, ko so kisline harmonično usklajene s stopnjo sladkorja. V tem trenutku vino polno življenja, prične se njegovo pravo življenje.

Koliko časa vino živi?

Življenjska doba vina je odvisna od več dejavnikov: vino mora imeti vsaj 8g/l kislin, več kot 10,5% alkohola, vsaj 20g/l sladkorja in polnobenim pogojem ne sme priti v stik s kisikom. Če izpolnjuje te najbolj grobe pogoje, ga že lahko uvrstite v svojo zbirko. Na žalost pa se tudi vino prej ali slej postara in umre. Navadna kakovostna vina hranite največ do 3 leta, vrhunska do 10 let, pozne trgatve in izbore do 20 let, medtem ko lahko jagodni izbori in ledena vina svoj vrh dosežejo šele po 30 in več letih, užitna pa so tudi 100 let stara predikatna vina, le da Slovenci tega na svojih vinih ne moremo preizkusiti, saj najstarejše vino sega v leto 1917, hranijo pa ga v ptujski kleti pod imenom Zlata trta.

Zanimiv je tudi podatek, da se rdeča vina starajo počasneje, saj imajo v povprečju več alkohola od belih, obilo polifenolnih snovi pa zavira proces staranja. Nekaterim letnikom pa je lepa jesen in skrbno kletarjenje pridalo naziv - odlični letnik, kar za vino pomeni skladnost sestavin in dolgo življenje. Iz lastnih izkušenj bi na prvo mesto postavil letnik 1971 in čudovit beli burgundec iz Svetinj, sledi mi leto 1983 in njegov biser beli burgundec iz Ormoža. Na tretjem mestu je letnik 1981, temu pa sledijo še letniki 76, 86, 70, 85 in 79. Izrazito slabši pa so bili letniki 1972, 80, 82, 73 in 84, medtem ko letos lahko pričakujemo sveže in pitno vino, bogatejše s kislinami kot s sladkorjem. To ne bo letnik za arhiviranje, ampak za ljubiteljsko uživanje, saj vina ne bodo dosegala izjemne kvalitete niti ne astronomskih cen.

Domača vinoteka

Marsikaterega ljubitelja vino prej ali slej premami, da si doma uredi kotiček, v katerem hrani nekaj steklenic dobrega vina. Ker vino tudi v steklenici živi, mora biti v domači vinoteki izpolnjenih nekaj osnovnih pogojev: prostor mora biti zračen in v njem ne sme biti kislega zelja, suhga mesa in drugih živil z močnim vonjem, saj se vino skozi zamašek nalezijo tujih vonjav. Steklenice morajo ležati, zamašek pa mora biti neprestano oblit z vinom, da se ne izsuši in ne spusti kisika v steklenico. Prostor mora biti temen, brez neposredne dnevne svetlobe, ki vinu precej bolj škoduje kot temperaturne razlike, če do njih prihaja postopoma. Dnevna svetloba namreč pokvari barvo in okus vina. Idealna temperatura v vinoteki naj bi bila od 8 do 12°C, kar pa je skoraj nemogoče doseči. Zato naj velja, da bela vina hranimo čim nižje v prostoru, rdečim pa lahko privoščimo zgornje in višje temperature, tudi do 16°C. V vinoteki je prepovedano kaditi, obračati in stresati steklenice ter pripraviti razne pečice, ki povzročajo nagle temperaturne spre-

membe. V zvezi s tem pa v naslednjem poglavju!

Kako postreči z vinom?

Najprej naj se navežem na temperaturo. Rdeča vina postrežemo ohlajena na 14-17°C, česar ni težko doseči, bela pa od 8-13°C. Če temperatura ni ustrezna, vino lahko ohladimo pod tekočo vodo, nikakor pa ga ne smemo postaviti v zamrzovalnik, saj ta ubije vso aromo. Ravno nasprotno velja za peneča vina, ki jih postrežemo ohlajena do 6°C, ohlajajo pa se lahko tudi v posodah z ledom. Za rdeče vino velja še, da ga lahko odpremo že uro pred serviranjem, da v popolnosti razvije svojo aromo. V večini teh »vinskih zakonov« ne poznajo niti naši natakariji, saj se vse preprosto zgodi, da na mizo prinesejo že odprto steklenico, potem pa gost, pomagaj si sam. In kakšen je pravilen postopek? Predvsem mora do gosta »priti« zaprta steklenica, ki jo natakari odpre pred mizo. Gost poskusi vino, in če ugotovi napako v njem (prežveplano, motno, z vonjem po plesnobi, nenaravno kisel ipd.), ga lahko zavrne. V nasprotnem primeru dovolj postrežbo. Bela vina se točijo v kozarce z visokim pecljem in ozko kupo do dveh tretjin, rdeča pa v kozarce z nižjo in širšo kupo do polovice. Če natakari vse stori pravilno, naj gost nikar ne uniči idile, s tem da prime kozarec za kupo in vsebino »rukne« v enem požirku. Ne pokvarimo vsega in dokažimo, da Slovenci tudi po vinski kulturi sodimo v Evropo.

MATIC ROMŠAK

Gojenje šampinjonov - dodaten vir zaslužka

Brezposelnost v občini in vse nižji osebni dohodki marsikoga vodijo v razmišljanje, kako tudi z delom živeti boljše. Gojenje šampinjonov na vrtnarski način se je že nekoliko uveljavilo v občini, vendar se opaža, da je vedno več zanimanja za to vrsto proizvodnje.

Z gojenjem gob, zlasti na kmetijah, izkoristimo mrtvo sezono v zimskem času, z delno adaptacijo starih opuščanih objektov (hlevi), le-te smotno izkoristimo in jih ne nazadnje tudi ohranimo. Ciklus pridelovanja gob je zelo kratek, z določenimi tehnološkimi rešitvami (police) pridobimo velike gojitvene površine. Izrabljeni kompost lahko uporabimo v cvetličarstvu za gojenje, lahko pa se odločimo tudi za pridelavo zemlje s pomočjo kalifornijskih črvov.

In nenazadnje, v centru Kamnika imamo tudi ETO, ki letno predela 150 do 200 ton šampinjonov, ki jih kupuje na jugu.

Gobe so cenjene po vsebnosti beljakovin, vitaminov, provitaminov skupine B in so priporočljive za delikatesno in tudi dietno prehrano.

Vse ki vas karkoli zanima o pridelovanju šampinjonov, vabimo na predavanje PRIDELOVANJE ŠAMPINJONOV, ki bo v petek, 15. novembra, ob 15.30 v sejni dvorani občine Kamnik.

Predavanje z diaprozimi in filmom bo pripravilo podjetje JELENOV GREBEN iz Podčetrtra (gospod Jerovnik), ob sodelovanju kmetijske svetovalne službe za kmetijsko gospodinjstvo iz Kmetijskega zavoda Ljubljana.

MARTA KOS

UGODNO

metalka
trgovina

PRODAJALNA
DOMŽALE

UGODNO:

15% popust za
nakup keramičnih
ploščic

v vrednosti nad
2.000 SLT.

Popust velja za
plačilo v gotovini in
za člane
stanovanjskih
zadruge.
Odprto od 7.30 do
19. ure, v soboto
od 7.30 do 13. ure.
Telefon: 714-851 in
721-767.

PRIPOROČAMO
SE!

metalka
TRGOVINA

Dopolnjen zakon o vodah

V Uradnem listu, št. 15/91, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vodah. To dopolnilo prinaša popravke višine denarne kazni za vse morebitne onesnaževalce – od industrije in obrti do posameznih občanov – ter podrobneje opredeljuje, kdaj kdo onesnažuje okolje. (smisel?)

Onesnaževanje je gospodarski prestopnik, zato bo podjetje, ali druga pravna oseba, kaznovano z denarno kaznijo najmanj 100.000 SLT, če bo ugotovljeno, da:

- povzroča spremembo vodnega režima, bodisi s črpanjem vode, izpuščanjem odplak, s postavitvijo in rekonstrukcijo objektov, ne da bi za to imelo potrebno vodnogospodarsko soglasje oziroma dovoljenje;
- gradi oziroma je že zgradilo lasten objekt, ki bo imel vpliv na vodni režim, preden mu je bilo izdano vodnogospodarsko soglasje;
- malomarno in neodgovorno ravna z vodo, če le-te primanjkuje;
- spuša v vodotoke snovi, ki lahko zaradi svoje sestave, količine ali stopnje radioaktivnosti ogrožajo življenja in zdravje ljudi, rib in drugih živali ter škodujejo rastlinstvu;
- niso bili podzvzeti potrebni ukrepi za zavarovanje vode, ko je prišlo do izlivanja ali spuščanja nevarnih ali škodljivih snovi;
- ne preizkuje redno svojih odpadnih voda ter si redno ne beleži njihove kakovostne in količinske spremembe, prav tako pa ne dostavlja svojih analitskih postopkov

v atestiranje za to pooblaščenim institucijam in ne zagotovi predpisane obratovanja in vzdrževanja svojih čistilnih naprav;

- skladišči in prevaža nevarne in škodljive snovi v napravah brez ustreznih zaščit ali pa to opravlja na območjih, za katera nima dovoljenja. Ob tem, da bo ob morebitnih omenjenih prekrških kaznovano podjetje, ne bo prizaneseno tudi direktorjem oziroma odgovornim osebam podjetij. Slednji bodo plačali kazen v višini najmanj 10.000 SLT.

Zasebniki, pa tudi podjetja, za katere bo ugotovljeno, da so onesnaževali okolico in vodo, bodo kaznovani z denarno kaznijo najmanj 100.000 SLT, odgovorne osebe pa še dodatno z najmanj 2.000 SLT. Prepovedano je naslednje:

- prati motorna vozila in odlagati odpadni material na bregovih in strugah vodotokov;
- spuščati v vodo snovi, ki imajo takšno temperaturo, da bi škodovale vodnim organizmom;
- onemogočati dostop upravičnim osebam na zasebno zemljišče;
- brez dovoljenja odvažati

2.000 SLT.

V teh kriznih časih je resnično treba obrniti vsak dinar, zato se bo vsak poskušal izogniti kazni. Pa vendar naj to stori tako, da NE bo ONESNAŽEVAL in ne povzročal naravi nepopravljive škode. Kljub temu da so podjetja v finančnih težavah, občani brez denarnih sredstev se vseeno bojimo, da so predvidene denarne kazni le premile.

ZELENI KAMNIKA

AKCIJA NEDELJSKEGA

Izlet slovenskih invalidov

Leto je naokrog in Nedeljski dnevnik je, kljub lanskoletnim dvomom ali bo štiriindvajseta akcija finančno še izvedljiva, le-to spet pripravil.

To je izlet invalidov iz vse Slovenije. Ko sem lani opisala, kako sva akcijo ND doživljali z Ljubljanko, že večletno oskrbovanko Doma upokojencev Kamnik Vando Šenk, sem upala, da se bo letos prijavil še kdo izmed vas. Bili pa so drugi obraz.

No, kako je bilo letos? Izvrstno, kot lani!

Zbrali smo se pred halo Tivoli. Stari in novi, znani in neznan obraz. Šele tu sva izvedeli, da gremo proti Dolenski. Prihajati so začeli avtobusi in ob veselih taktih škočjeloškega harmonikarja smo »odplesali« vsak v določen avtobus.

Medtem ko so zelo udobni avtobusi Kompas Hoalidaysa (nekateri so imeli celo WC in televizorje) odštevati kilometre proti Otočcu, nam je ND izkazal pozornost z nageljni, ki smo si jih pripeli z lično značko. Kasneje smo si bili tudi, sicer neznanci, naši, domači, ko smo se po njih prepoznavali. Sendvič in sok pa sta skrajšala čas do kosila. Hotel Terme in Čatež sta bila še daleč.

Prva postaja – Otočec. In novo presenečenje. Tu smo bili ob pijači prav po slovensko postreženi s kruhom in soljo. Ogledali smo si okoli, nekaterim pa se je uspelo celo s kočijo popeljati po lepem in urejenem grajškem poteh; in to brezplačno, kar se nam je zdel pravi mali čudež. Ne vem, ali je pomagala harmonika nam ali smo bolj mi njej, a počasi smo zapuščali Otočec.

Drugi postanek, v Kostanjevici, smo si privoščili, ker je bilo še dovolj časa. A glej ga šmenta! Bil je

ponedeljek. »Kostanjeviški kloster« pa je zaprt edinole na ta dan v tednu. Vseeno nam je neka gospa povedala kratko zgodovino cistercijancev in o zdajšnjem razvoju objekta. Še pogled na Formo Vivo... in spet smo bili na poti.

Dobro razpoloženje je postalo po glasbenem sprejemu še boljše. Hotel Terme Čatež. Izredno lepo, a... znašli sva se pred stopnicami in... kavališko je priskočil na pomoč sam Podokničar Franc Pestotnik. Vanda me je pomenljivo pogledala in rekla: »No, če ne bi šla na ta izlet, pa tega ne bi doživela. Spet bom imela lep spomin več.«

Poljanski fantje so igrali in igrali. Srečevali so se stari znanci. Sklepalpa so se nova znanstva. Čeprav se mi zdi, da se o Mihi Dolžanu zadnje čase malo sliši, so aplavzi potrjevali, da še malo ni pozabljen. Bilo je veselja za nazaj in za naprej, a ura je hitela, preveč hitela, za marsikoga. Spet smo se razhajali... V Celje, Maribor, na Jesenice, v Trbovlje, Škofjo Loko... Ni bilo samo slovo tisto, zaradi katerega je marsikdo še dolgo po odhodu otožno zrl skozi okno. V zabavnem trušcu nihče ni mislil na bližino hrvaške meje. Zunanaj, pred hotelom, pa so nas na to surovo opomnili zvoki vojnih glasbil. Neprijetna glasba. Že za poslušalce, za plesalce pa sploh. Ko smo se za nekaj trenutkov dvignili iz lastne žalosti, smo spet zapadli vanjo zaradi tuje. VOJNA. Groza za tiste, ki se je še spominjajo, in strah za nas, ki je še ne poznamo v vsej njeni strašljivosti.

Ampak... Drugo leto bomo šli spet!

IRENA STARE

IZ OTROŠKEGA PARLAMENTA

»ZELENI« vam odgovarjajo

Zakaj kajenje škoduje zdravju?

Pri kajenju (izgorevanju tobaka) nastajajo strupene snovi, nekatere povzročajo tudi raka. Te snovi povzročajo bolezenske spremembe na pljučih, srcu, ožilju, v grlu, želodcu in drugih organih. Velikokrat je posledica teh sprememb smrt. Ogroženi so tudi še nerojeni otroci, če noseče žene kadijo. Zelo škodljivo vpliva kajenje tudi na otroke v času razvoja. Tudi tisti, ki ne kadijo, pa vdihavajo zrak, v katerem je cigaretni dim, so ogroženi. Zato ne kadi in ostani zdrav!

Zakaj v Kamniku ne mečejo kadilcev iz gostlin? (tako kot to počnejo v Franciji?)

Včasih so lahko kadilci kadili povsod. Danes ne smejo, npr. v avtobusih, kinodvoranah, zdravstvenih domovih, bolnišnicah, šolah in drugod. Ponekod imajo ločene prostore za kadilce in nekadilce. V nekaterih prostorih pa lahko nemoteno kadijo, npr. v gostlinah. Tam, kjer je prepovedano kajenje, ne smejo kaditi. Če kadijo, jih ne moremo kaznovati, lahko pa jih opozorimo.

Kako je z dupliško jamo?

Dupliška jama je polna in upajmo, da bo tam kmalu zelen hrib, na katerem se bodo lahko otroci igrali, pozimi pa tudi sankali.

Zakaj »divjih smetarjev« ne kaznujemo bolj?

»Divjih smetarjev«, tj. tistih, ki odlagajo odpadke kjerkoli, je zelo veliko. Kaznovati pa jih ne moremo, ker jih največkrat ne poznamo. Vsakdo odvrže odpadke na »črna odlagališča« takrat, ko ni nikogar v bližini. Pa tudi, če bi jih našli, so kazni tako nizke, da bi jih vsak tak »smetar« zlahka plačal. Zato je rešitev samo ta, da bomo vsi odlagali smeti v zato pripravljene posode.

Zakaj je Bistrica tako onesnažena?

Lepo, da so dupliški osnovnošolci opazili, da je Kamniška Bistrica onesnažena, marsikogar to ne moti. Vzrok onesnaženosti niso samo tovarne z odtoki industrijskih voda, so tudi črna odlagališča, pa neurejena kanalizacija itd. Celo z Velike planine priteče v Kamniško Bistrico onesnažena voda. Tako je ta reka že ob izviru onesnažena. Za zmanjšanje onesnaženosti si bomo morali vsi prizadevati: tovarne s čistilnimi napravami, z urejeno kanalizacijo, čimmanj ali nič črnih odlagališč, da ne bomo prali avtomobilov v reki itd.

Odgovore napisala: Marija Reba

Zveza kulturnih organizacij Kamnik

VABIMO VAS...

Na ogled razstave v razstavišču Veronika v Kamniku

FOTO – FILM – VIDEO GORENJSKE '91

Odprta bo od 15.–24. novembra 1991 vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure, ob sobotah le dopoldne.

Osrednja prireditev s projekcijo in podelitvijo nagrad bo v PETEK, 22. novembra '91, ob 18. uri.

TOREK, 19. novembra '91 ob 17. uri

Dvorana Veronika, Kamnik

IGRAJMO SE...

SPOZNAVAJMO SVET LEPEGA

Lutkovna predstava skupine »TRI« iz Kranja FIDL FADL – vesela lutkovna igrice za majhne in velike otroke

VABLJENI!

SOCIALDEMOKRATI

Rekreationmenagement

Čuden naslov, kajne? Saj so čudni tudi časi, ki jih doživljamo. Članek utegne privabiti kakšen kisel smehljaj na lice bralca, čeprav morda spominja na nekdanje črne kronike, ki je zelo resne stvari skušala predstaviti malce preveč humoristično.

Pa preidimo k stvari. Imeli smo čas vojne in čas miru, zdaj pa imamo čas sklepanja pogodb. Med drugimi tudi pogodb o zaposlitvi ali delovnih pogodb. V pogodbah delavcev so sestavljali kaj redkobeledni. Med drugim ni posebno omenjen regres, dopusti so se skrčili za nekaj dni, o rehabilitaciji in rekreaciji je kaj malo govora. Nasprotno pa je primerek pogodb kamniških direktorjev-menadžerjev prav zgovoren o stvarih, o katerih večina Slovencev zdaj niti ne razmišlja kaj dosti. Poleg raznorodnih »zaščitnih ukrepov«, ki jih zdaj ne bi omenjali, me je zbudila v oko in srce beseda – rekreacija. Menadžerjem, naj bi firma zagotavljala (plačevala) ta nedvomno pomemben in

za nekatere že prestižen del življenja. Ker pa stvar ni določeno definirana, se mi je vsililo nekaj misli o tem. Znano je, da danes recimo trim steza ni več v modi, čeprav bi bilo to za firmo še najceneje. Ene »superge« in trenirko na pol leta, pa izvolite, gospodje, tecite in skačite. No, tenis in smučanje sta pa še kar aktualna. Vendar pa to že postaja skoraj množičen šport, takih pa, kot je znano, pomembnejši ljudje ne ljubijo preveč. Kaj še ostane? No, na zahodu so že dolgo priljubljeni bolj »refinjeni športi«. Savne, saloni za masaže in podobne stvari. Dovolj drago in sproščujoče tudi za najbolj zahtevne. Morda se nam obeta razcvet nove (stare) obrti? Pa pozor, gospodje, tam ne sprejemajo naročilnic ali čekov. Zahtevajte gotovino od svoje firme, morda devize.

Pa prijetno rekreacijo vam želimo, da vam le tajnice ne bi preveč zamerile. Delavcu pa lopato ali motiko v roke, da ne bo mislil na neumnosti. AV za SDSS PRESS

Iz moje beležnice

Kar štiriinpetdeset poslancev kamniških in podružničnih šol, ki so se zbrali v sredo, 9. oktobra 1991, v dvorani Veronika, nas je prepričalo, da naši kuštravci odrastejo, brž ko se prvič sami odpravijo v svet. Z odprtimi očmi in ušesi vidijo in slišijo več, kot si odrasli mislimo.

Gre za našo varnost in življenje!

Ko gredo prvič v šolo, se zavedo, da je cesta zelo nevarna, če ob njej ni pločnika in kolesarske steze. Cesto smejo prečkati samo tam, kjer je označen prehod za pešce. Odrasli pa naj jim povedo, kako naj pridejo na drugo stran ceste tam, kjer varne zebre ni?! Otroci vedo, kako nevarne pasti so slabo označena in osvetljena križišča, da o neopredeljenih ovinkih sploh ne govorimo.

Poslanci, še posebno iz podružničnih šol (Komenda – Moste in Stranje), so kritično potrkali na zavest odraslih, kot bi hoteli povedati, da so nas polna usta besed, kadar govorimo o blagostanju otrok. Molčimo in gledamo pa, ko bi morali poskrbeti za najosnovnejše – za njihovo varnost in življenje!

Iz Podgorja v Kamnik – da, kako pa nazaj?

Otroci iz vasi in zaselkov imajo od pamtveka svoje veselje in težave s potjo v šolo. Nekaj tisoč metrov poti po lepem vremenu je seveda mačji kašelj, povrh vsega pa je še zabavno; če bi pot do šole premagovali po pločniku ali kolesarski stezi! Ampak otroci iz Podgorja te možnosti nimajo in si potihem želijo, da bi bila njihova cesta vsaj malo širša in manj prometna. »Jeklene« na štirih ali šestih kolesih jih popelje samo v šolo, nazaj pa, kakor se kdo znajde, po svojih lastnih nogah, seveda. Tako se vračajo po »podgorki« v mraku, pozimi pa v trdi temi, nam odraslim pa je to očito kaj malo mar?! Na to nas je opozoril poslanec iz OŠ Toma Brejca.

Pozor, strop se podira!

Svarilo vsem učencem OŠ Komenda-Moste, kadar so v telovadnici. Ampak v takšni telovadnici, ki bi, ob spogledovanju s pravo telovadnico, sirotica, močno zardela. Jedilnica je v učiteljski knjižnici, v pravi knjižnici pa se stiska na tisoče knjig na dobrih dvajsetih kvadratnih metrih.

Ah, te garderobe, resna naloga, če niso pod ključem. Šolska avla pa tudi ni namenjena odlagališču čevljev in plaščev, saj kar sama od sebe ponuja nepridipravo, da si kaj »sposodi«.

Po šolah hočemo interesne dejavnosti,

kajti z njihovim ukinjanjem nas otroke še bolj delite na bogate in revne. Jemljete možnost sodelovanja vsem tistim otrokom, ki jim starši tega ne morejo plačati, dejavnosti. V interesnih dejavnostih

bodo odslej razvijali svojo ustvarjalnost, lahko le tisti, ki jih bodo starši z avtom zapeljali v Kamnik, Domžale ali Ljubljano!

Je šolski radio

za slovensko šolo v Evropi 92 – razkošje?

Tako sprašujejo učenci iz Komende in Most, Dupličani pa brž pristavijo svoj piskrček s pobožno željo, da bi se njihov radio že končno oglasil. Je namreč že dolgo v »remontu«.

Otroci tako, kako pa odrasli?!

Denar, denar, denar! Tega pa je le za preživeti. Morala bi nas obiskati Miklavž ali dedek Mráz z veliko vrečo cekinov.

Ampak, dragi otroci, so to res vaša vprašanja, želje in predlogi, ali pa so vas odrasli izrabili za svoje cilje?! Priznajte, da iz vaših besed govornijo misli odraslih!

Poslanec Samo o denarju, preživetju, Miklavžu...

Proncljiv in bister mladi mož iz OŠ Komenda-Moste ni mogel mol-

čati. Denar, ki so ga starši vrsto let dajali tudi za šolo, mora biti (ali drugače, če ga ni, kdo ga je zapravil in za kaj?)

»Dost' majo« pametnih odraslih, ki včasih ne vidijo niti čez lastni plot! To niso težave odraslih, to so težave otrok, zato jih ni bilo težko zapisati. Pisati pa so se menda v sedmih letih šolanja že naučili. In poslanec Samo je na koncu še povedal, da ga je odgovor odraslega moža, ki je »klical« na pomoč Miklavža ali dedka Mráza, hudo razočaral. »Ne farbajte nas, saj nismo otroci«, so izvenele njegove besede, ki so si prislužile bučen aplavz!

Ampak, res bi lahko pomagala samo velika vreča denarja!

Seveda, ampak te ni in je ne bo. Vsaj nekaj časa še ne, kajti družba (odraslih) ima še za preživeti.

Poslanca Nataša o preživetju...

Kako brezmejnja je otroška solidarnost, nas je prepričala poslanka OŠ Tomo Brejc: »Že, že preživeti, ampak komu bo še mar preživeti, ko se bo strop sesul vsaj tridesetim učencem in učitelju na glavo?!«

Odrasli v zaklonišče, kam pa otroci!

Kdo bo odgovoril na vprašanje vsem tistim učencem osnovnih šol, ki se kleti nimajo, kaj šele varno zaklonišče?! Otroci še vedno čakajo na odgovor!

Jaz pa sem pisala in razmišljala...

Naj živi trenutek, v katerem se mi je porodila ideja o otroškem parlamentu! Slutila sem, da bodo otroci odprli svoje glave in nam povedali, kar nam gre. Vzemimo si njihove besede k srcu, da nas ne bo že jutri hudo bolelo ob pogledu na otroško življenje, ki je ugasnilo.

Ne – ah, ti otroci, ampak – AH, TI ODRASLI!

IVANA SKAMEN

Mi (levo) smo spraševali, »stari mački« (desno) pa odgovarjali. Tako je izgledal otroški parlament.

ODBOJKA

Odbojkarji štartali

Poleg odbojkarjev v super ligi imamo Kamničani v 2. slovenski ligi še po eno moško in žensko ekipo. Moško drugo ekipo sestavljajo predvsem mladi igralci, ki se bodo v letošnji sezoni predvsem kalili za naslednje sezone in poskušali pod vodstvom mladega trenerja ohraniti dobro ime kamniške odbojke. Ker ekipo sestavljajo predvsem mladinci, uspehe pričakujemo v mladinski konkurenci.

Ženska ekipa pa bo poskušala napadati vrh lestvice in si zato lahko obetamo zanimivih in napeh tih tekem, kjer bo potrebna bučna podpora občinstva. Ekipa je sestavljena iz izkušenih igralcev in iz igralcev, ki bodo to postale z leti. Starejše igralke bodo poskušale vleči za sabo mlajše in s tem neegističnem dejanjem pomagati k uspehu edine ženske ekipe v Kamniku.

Pričakovanja v moški drugi ekipi ne smejo biti prevelika, tekme pa si je vredno ogledati, saj bodo kamniški igralci igrali tudi z deset in več let starejšimi nasprotniki.

Pri ženskah pa so pričakovanja nekoliko večja, saj je ekipa spet sposobna dosegati uspehe.

Igralska zasedba pri ženskah je

Superligaši z novim pokroviteljem

Kamničani so po mnogih težavah pri iskanju sponzorja vendarle dobili novega – to so NOVI GRANITI iz Kamnika. Tako bo novi sponzor omogočil Kamničanom nemoteno tekmovalje v najbolj elitni ligi, ki se bo igrala v Kamniku. Novi graniti Kamnik bo skušal kar najbolje zastopati barve Kamnika in svojega novega pokrovitelja v Sloveniji. Če novega sponzorja ne bi bilo, bi se lahko dogodilo, da Kamničani ne bi bili dostojen partner v super ligi, tako pa se bodo potegovali za eno od višjih mest.

V super ligi bo letos nastopilo 7 ekip, in sicer: Tovil, Olimpija, Tehnomobil; Salonit; Novi graniti, Kamnik; Fužinar, Pionir in Granit. Ob vseh teh imenih nam je verjeti, da se bo v Kamniku igrala odbojka vrhunske ravni in na koncu, upajmo, tudi odbojka na evropski ravni. Za kvaliteto vsake tekme se ni bati in zato odbojkarji vabimo, da si ogledate naše tekme ob sobotah ob 19^h v telovadnici pri OŠ

Rokometaši v sredini lestvice

V prvem kolu so se Kamničani podali na pot v Veliko Nedeljo, kar pa ni edina dolga pot, ki jo bodo Kamničani morali še narediti, saj imajo iz istega konca še dva nasprotnika.

Dolga pot in za večino prva tekma v tako hudi in elitni konkurenci je najbrž pripomogla k temu, da so Kamničani prvič klonili. Tekma sicer ni bila na najbolj kakovostni ravni, saj so oboji še otipavali prvotnega konkurenca. Končni rezultat je bil 17:14 za domačega moštva.

V drugi tekmi so imeli v gosteh tekme iz Zagorja in so pred mnogimi navijači to ekipo premagali s 24:19. Kamničani so vodili skozi vso tekmo, tesno je bilo samo v prvem polčasu, potem pa sta v drugem prevzela vajeti v roke Grbec in Berglez – le-ta dobrih 10 minut ni dobil niti enega gola – in Kamničani so si z lahkoto nabrali pred-

naslednja: Trener Mare Matjan, igralke: Alenka Jenko, Barbara Štrajhar, Simona Štrajhar, Barbara Mušič, Sabina Novak, Nives Novak, Andreja Osolnik, Maja Romih, Tadeja Dovč.

Pri moških: Stanovnik, Božičnik, Pušnik, Berlec, Bičanič, Vadenav, Šnabl, Orel, Mujanovič, Sitar, Sabljakovič ter igralec in hkrati trener Aleš Škorjanc.

Razpored tekem v jesenskem delu: Ženske: Kamnik : Bled 12. 10. 1991, 2:3 Kamnik : Triglav 19. 10. 1991, 3:0 Bohinj : Kamnik 26. 10. 1991 Kamnik : Plamen 2. 11. 1991 Nova Gorica II : Kamnik 9. 11. 1991 Kamnik : Koper Cimos III 6. 11. 1991 Senčur : Kamnik 23. 11. 1991

Moški: Kamnik II : Braslovče 12. 10. 1991, 0:3 (-0, -3, -2) Mokronog : Kamnik II 26. 10. 1991 Kamnik II : Pionir II 2. 11. 1991 Kamnik II : PAN Kočevje 16. 11. 1991 Tovil Olimpija III : Kamnik II 23. 11. 1991

CICO

Frana Albrehta. Ne boste razočarani.

Barve Kamnika pa bodo letos zastopali: Trener BOJAN OBLAK, igralci – JENČIČ, ŠAREC, HAJDINJAK, OBOLNAR, GREGA HRIBAR, DIMEC, STELE, KOPRIVEC, ŠKORJANC in okrepitev iz Ljubljane MATJAŽ ŽAGAR.

Kdaj pa si boste tekme lahko ogledali?

V prvem kolu so Kamničani proti

Tehnomobil : Novi graniti, Kamnik 2. 11. 1991

Novi Graniti, Kamnik : Fužinar 9. 11. 1991

Pionir : Novi graniti, Kamnik 16. 11. 1991

Novi graniti, Kamnik : Granit 23. 11. 1991

Novi graniti, Kamnik : Tovil, Olimpija 27. 11. 1991

Salonit : Novi graniti, Kamnik 7. 11. 1991

CICO

nost, ki je zadostovala za gladko zmago.

Tretja tekma je bila najtežja, saj so gostovali pri najboljšem ligašu GPG Grosuplje. Tekma je bila odlična že v prvem polčasu, 13:5, v drugem pa se je razlika samo še večala. Gostitelji so bili le premagan tekme in zato s krivdo za poraz – 25:14 – ni potrebno nikogar osebno obremenjevati.

Četrto tekmo so Kamničani igrali pred rekordnimi 300 gledalci, in to z RK Krog iz Prekmurja. Kamničani svojih gledalcev niso razočarali, saj so premagali goste z 21:18. S tem so si Kamničani spet popravili izkupiček in so sedaj na sredini lestvice, na kateri vodita GPG Grosuplje in Pivovarna Laško II.

Najboljši posamezniki v teh štirih tekmah so bili Berglez, Špur, Jeglič, Avakumovič in Tekavčič.

CICO

PLANINSKI KOTIČEK

Popravek

V zadnji številki Kamniškega občana se je uredniku pripetila sicer ne usodna, vendar pa malce neljuba nezgoda, če naj bi bil namen časopisa poročati čimbolj objektivno. Pri samovoljnem spreminjanju naslova novičke se mu je zapisalo nekaj, kar ni res. V Sloveniji namreč zaenkrat še nimamo nobene gorske vodnice. Imamo sicer nekaj kvalitetnih alpinistov in športnih plezalk, imamo tudi uspešne alpinistične inštruktorice, toda na gorsko vodnico še čakamo. Mo-

goče bo to prav Darja Jenko. Toda v tem trenutku to še ni. Čeprav je že dvakrat poučevala v nepalski šoli za gorske vodnike.

Kot gorska vodnica je tu mišljen točno določen naziv, ki ga dobi nekdo, ki izpolni cel kup pogojev (članstvo v PZS, starost, plezalski staž, kvalifikacija, kvaliteten vzponi poleti in pozimi, določeno število vzponov, zdravstvena sposobnost, organizacijsko delo, itd.), naredi še teoretični ali praktični preizkus znanja, ali pa kar oba, iz 33 različnih predmetov, nato pa še uspešno prestane pripravniški staž. Trenutno je v Sloveniji registrirano 34 gorskih vodnikov od okoli 130, kolikor jih je po letu 1945 dobilo ta naziv.

Gremo v planinsko šolo

Slovenski pregovor pravi »Gora ni nora, nor je tisti, ki gre gor.« Planinci pa rečejo: »Gora ni nora, nor je tisti, ki gre nepripravljen gor.« Razlika je torej samo v besedi, ki pa veliko pomeni. Res je, da, če greš nepripravljen v gore, s slabo kondicijo, slabo opremo in popolnim nepoznavanjem gorskega sveta in njegovih posebnosti, in to brez vsakega izkušenega spremljevalca, si skoraj nor, saj po nepotrebnem izzivaš nesrečo. Če pa stvari poznaš, se nanje pripraviš, se primerno opreliš in temu primerno tudi ukrepaš, je izlet v gore lahko izredno prijetno doživetje.

Drugi slovenski pregovor tudi pravi: »Kar se Janezek nauči, to Janez tudi zna.« Če se začnemo že mladi učiti pravilnega obiskovanja gora, bomo to kmalu znali in z malo sreče tudi še dolgo počeli.

Čez zimo je prav primeren čas, da se začnemo pripravljati za po-

letna potepanja po gorah. Malo teoretično, malo praktično, kakor bodo nanesele prilike. In še mladinski odsek planinskega društva Kamnik organizira planinsko šolo za mlade, kar je prav idealna priložnost za začetek umne hoje v gore, tako da bomo lahko še velikokrat rekli: »Gremo gor, ker je tam tako lepo.«

Zato je zelo priporočljivo, da bi prišli vsi tisti, ki so jim vseh izletov in bivanja v naravi, predvsem pa v gorah, vsak tork ob sedmih zvečer v prostore Planinskega društva v Kamniku, kjer bodo dobili vse potrebne informacije.

Za sedaj je to izobraževanje namenjeno predvsem mladim iz osnovnih in srednjih šol. Če se bo pokazalo večje zanimanje za planinsko izobraževanje tudi med ne več tako »rosno mladino«, bo organizirana primerna oblika prenosa znanja tudi zanje.

BOJČ

Tovorna žičnica obnovljena in pod streho

Kamniški planinci zaključujejo dela na obnovitvi spodnje postaje tovorne žičnice za Kamniško sedlo. Z deli so pohiteli, da ne bi prej zapadel sneg.

Ekipa planincev je delala zelo marljivo in skoraj vsak dan, tako da je te dni prenovljena stavba dobila že tudi novo streho.

Prostorsko bo stavba večja in bolj uporabljiva, zato bo hramba raznih materialov boljša in varnejša.

Notranja dela na objektu bodo opravljena v spomladanskih mesecih naslednjega leta. Sedaj je stavba zaprta z varnimi vrati in bo v njej že zdaj možno shraniti nekatere predmete.

Ob tej priliki smo dolžni povedati tudi o »poštenju« nekaterih, ki

izrabijo vsako priložnost, da odnesejo vse, kar ni privezano.

O začetku del pri obnavljanju tovorne postaje smo poročali že tudi v Občanu. Od starega dela prejšnje stavbe je ostalo kar precej uporabnega materiala, zlasti so bile dobro ohranjene deske. Prav deske so zamikale »neznanca«, precej si jih je »izposodil«. Upajmo, da novemu lastniku ne bodo preveč koristile. Ko jih bo prelagal, se mu bo najbrž v roko zataknila kakšna iver in ga spomnila na nečedno ravnanje. Pa brez zamere!

Planinci, čeprav ogorčeni, pa so svoje delo uspešno zaključili. Spodnja postaja tovorne žičnice je postala kar lep gradbeni objekt.

STANE SIMŠIČ

Ekipa hiti z zadnjimi zaključnimi deli

PORTRET VIDE URŠIČ

Žensko kolesarstvo še vedno v drugi vrsti

Jesensko obdobje je tisti čas, ko prihajajo v ospredje zimski športi, s tekmovalnih stez pa se umakne svoji del »poletnih«, ki zaključujejo svojo sezono. Tudi na tem področju ugotavljamo uspehe, poraze, načrtujemo za naslednje leto, sestavljamo nove reprezentance, razporejamo finančne tokove... In dokler poteka vsa stvar v okvirih realnega, če ne gre vse v korist športa in športnika, ki uspehe do-

lesarstvu v tujini, predvsem v Avstriji in Italiji, kjer ste že priznane kolesarke. Pri nas pa, kot da vas nihče ne opazi?!

Vida: Tovrstne anomalije v našem športu prepočasno izginjajo. Očitno smatrajo nekateri kolesarstvo za ekstremno moški šport, in videti je, da so v premoči. Od mnogih športnih začetkov pa do danes se odnos do slovenskega ženskega kolesarstva ni prav nič izboljšal. Nimamo nikakršne podpore – ne finančne ne moralne. S tem je storjena medvedja usluga dvajsetim aktivnim kolesarskim članicam in številnim mladim kolesarkam, ki si stezka utirajo pot do lastne športne identitete.

Uspehi pa se vrstijo naprej...

Vida: Pri nas je večji del kolesarskih tekmovalnih rekreativnega značaja in je pravih kolesarskih dirk malo. Naj omenim Vrščič, kjer sem šestkrat popravila lastni rekord, letos pa sem zmagala v svoji kategoriji. Absolutno je slavila ta čas najuspešnejša slovenska kolesarka Minka Logonder iz Škofje Loke. Kot si omenila, precej tekmuje v Avstriji in Italiji. V Deuschlandsbergu, kjer je potekalo enotedensko tekmovalje vsak dan z drugo disciplino, sem v svoji kategoriji skupno zasedla prvo mesto; v Glossglocknerju sem bila v absolutni konkurenci peta, v Zelam Seeju pa druga v vožnji na kronometer. Naj omenim še svetovno amatersko prvenstvo v St. Johanu, kjer sem med članicami zasedla peto mesto, zmagovalka pa je bila 43-letna kolesarska šampionka Maria Canins (Italija). Kot ekipa pa smo se slovenske tekmovalke odlično odrezale na tekmovalju Giro d'Italia, kjer smo uspešno prevozile 800 km dolgo etapno vožnjo.

Pa vendar so tu spet nove želje...

Vida: Kakšnih posebnih želja v smislu tekmovalnih uspehov sedaj niti nimam več. Želim si, le in upam, da bo tudi žensko kolesarstvo pridobilo veljavo v slovenskem športnem prostoru in dalo priložnost mnogim zanamkam.

KSENJA VRHOVNIK

Športni utrinki

Rokomet

Črnomelj : Kamnik – 21:16 (10:10)

Kamničani bi kaj lahko prinesli prvi točki iz gostovanja, saj so bili enakovredni tekme nasprotniku in razlika v golih ne kaže pravega boja na igrišču. Spet je v kamniških vratih blestel Vlado Brglez, ki postaja neresljiva uganka za nasprotnikove strelce. Med strelce pa so se vpisali Špur 4, Tekavčič 4, Avakumovič 4, Jeglič 2, Levec 2.

Odbojka – Ženske:

Bohinj : Kamnik 3:1

Kamničanke bi to tekmo morale dobiti, saj so bile boljše nasprotnik. Toda izredno dolge točke so bile vzrok, da so nasprotnice prišle do zmage.

Moški

Mokronog : Kamnik II 3:0 (1, 5, 12)

Neresnost v kamniški ekipi je v večji meri povzročila, da se ta ekipa v tej sezoni ne bo mogla dostojno kosati z veliko bolj izkušenimi tekmeči.

Vabilo

9. 11. 1991 se bo kamniška prva odbojcarska ekipa predstavila tudi kamniškemu občinstvu. To bo tekma 3. kola v slovenski super ligi, in sicer proti Fužinarju z Raven. Pridite si tekmo ogledat in za gotovo vam ne bo žal!

CICO

Uspeh Petre Ipavec

Na I. državnem prvenstvu R Slovenije v šahu za članice za leto 1991 je Petra Ipavec dosegla uspeh z osvojitvijo 4. mesta.

Tekmovalje je bilo odigrano na Ptuj od 5. do 13. oktobra 1991. Na tekmovalju je nastopilo dvanajst igralcev, ki so odigrale 11 kol. Konkurenca je bila zelo močna, nastopilo je pet igralcev z rejtingom; po šahovskih kategorijah pa je bila ena Fide mojstrica, dve mojstrici, osem mojstrskih kandidatov ter ena igralca II. kategorije.

Petra Ipavec je v štirih partijah zmagala, v šestih remizirala, izgubila pa je s končno zmagovalko v zadnjem kolu.

Končni vrsti red je bil sledeči: 1. mesto Anita Ličina, 9 točk; 2. mesto Simona Orel, 8,5 točk; 3. mesto Narcisa Mihevc, 8 točk; 4. mesto Petra Ipavec, 7 točk; 5. mesto Nataša Krmelj, 6,5 točk; 6. do 7. mesto Pavla Košir ter Kiti Grosar, 5,5 točk, itd.

S tem rezultatom je Petra Ipavec dokazala, da spada v sam vrh slovenskih šahistk.

F. POGLAJEN

TRGOVINA

SCORPIO

v Mostah pri Komendi

Po izredno ugodnih cenah vam nudimo:

- obutev domačin in tujih proizvajalcev,
- usnjeno konfekcijo in galanterijo,
- otroške, moške in ženske trenirke,
- kavbojke in jakne iz jansna.

Na zalogi so otroške, ženske in moške bunde po ugodnih cenah!

ŠAH

Turnir v aktivnem šahu

V dneh od 11. do 18. oktobra je bil v Kamniku odigran drugi letni šahovski turnir v aktivnem šahu. V devetih kolih po Bergerjevem sistemu je med desetimi udeleženci zmagal ALBIN ŠTRAJHAR z 8 in pol točkami, sledijo: IZTOK SLAPAR s 6 točkami, tretje mesto si delita ANTON ŠMIDOVNIK in MARJAN OGRINEC s 5 in pol točkami.

Vse ljubitelje šahovske igre obveščamo, da so igralni dnevi vsak ponedeljek in petek ob 18. uri v prostorih Društva upokojencev Kamnik, Kolodvorska 5. Vsak prvi ponedeljek v mesecu organiziramo hitropotezni šahovski turnir ob 17.30. uri.

M. O.

Frizerski salon »LINIA«

Bernarda Avsec, Kamnik, Japljeva 4 (za kavarno Veronika)

Cenjene Kamničanke!

Obveščamo vas o novem delovnem času. Pričakujemo vas vsak dan od 7. do 19. ure, v soboto od 7. do 12. ure.

Vabljeni tudi mlada dekleta na modno oblikovanje pričeske.

Delamo s kvalitetnimi, uvoženimi in najnovjšimi materiali po najnižjih cenah.

Obiščite naš salon, radi bomo ustregli vsaki vaši želji!

Šahovski klub Komenda

bo priredil v petek, 22. 11., ob 19. uri velik hitropotezni nagradni turnir v počastitev praznika občine Kamnik

Na turnirju lahko nastopijo vsi igralci s stalnim bivališčem v občini Kamnik. Za zmagovalce so pripravljene lepe praktične in denarne nagrade, ki so jih prispevala podjetja iz naše občine, za kar se jim najlepše zahvaljujemo. Prosimo za čimštevilnejšo udeležbo, hkrati pa vabi šahovska sekcija Komenda vse igralce na odprte hitropotezne turnirje, ki potekajo vsak tretji petek v mesecu ob 20. uri v šahovskem klubu v Komendi. Vabljeni!

mali oglasi

ODDAM enosobno stanovanje, opremljeno, na Zikovi. Tel. 738-852.

GARAŽO, zidano, v bližini Titana - IKŠ - prodam ali oddam za daljše obdobje s predplačilom. Tel. 816-221 int. 296 (dopoldne).

IŠCEM varstvo za 3-mesečnega otroka, vsak dan dopoldne, oziroma po dogovoru za do 5 ur na vašem domu. Tel. 813-464.

TRIPLEX garažo ob Kranjski cesti ugodno prodam. Tel. 813-002.

TERMOAKUMULACIJSKO peč 2.5KW, novo, prodam 30% ceneje. Tel. 811-564.

GARAŽO na Grabnu in cirkular za žaganje drv prodam. Puketa Ljubomir, Trg talcev 6, Kamnik.

MONTAŽNO atrijsko hišo v Podgorju prodamo. Podgorje 15c, Kamnik, tel. 812-477.

PRODAMO enosobno stanovanje v Ljubljani, Glinškova ploščad, ali zamenjamo za dvosobno stanovanje v Kamniku proti doplačilu. Tel. 811-021.

PROTI nagradi namesto vas odkupim stanovanje. Tel. 815-361.

SMRTI:

- ŽELEZNIK Filip, os. upokojenec iz Špitaliča 15, star 78 let

- KLEMEN Štefanija, os. upokojenka iz Most 117, stara 68 let

- ROBEŽNIK Marija, upokojenka iz Ljubljane, stara 91 let

- MERŠE Ana, inv. upokojenka iz Most 16, stara 59 let

- DROLC Angela, druž. upokojenka iz Nevelj 15, stara 86 let

- ŠUŠTAR Franc, km. upokojenec iz Podhruške 9, star 77 let

- MARINIČ Franc, os. upokojenec iz Kamnika, Palovška 8, star 68

- LIVAKOVIČ Pavao Oto, direktor veleprodaje MERKUR Kranj iz Komende, Zadružna 16, star 46 let

- JEREB Ana, os. upokojenka iz Komende, Glavarjeva cesta 43, stara 64 let

- ROSEK Marija, gospodinja iz Kamnika, Kettejeva 11, stara 56 let

PRODAJALNA S TEKSTILOM

Vrhopolje 39/a
(zraven gasilskega doma)

NAJCENEJE PRI NAS:

- velika izbira otroških bund in trenirk od 2. do 14. leta po ugodnih cenah,
- otroško termo in žametne hlače od 680 do 1.200 SLT,
- ženske bluže, nogavice, puloverji, moške srajce, pajkice, spodnje perilo
- modni dodatki, kozmetika,
- pestra izbira igrač.

Odprto od 9. do 19. ure, v soboto od 8. do 12. ure.

GOSTILNA PLANINKA KAMNIK CLUB MONTE CARLO Titov trg 4, tel. 831-451

V prijetnem ambientu organiziramo ohceti in druga družabna srečanja. Z veseljem pa seveda postrežemo vsakega individualnega gosta.

Obličite nas in prepričajte se boste!

- VERLINSEK Angela, os. upokojenka iz Podgorja 47, stara 80 let

POROKE:

- PEČOVNIK Ivan, živilski tehnik iz Podvolovljeka, in KLADNIK Marija, konfektorar iz Luč

- KADUNC Izidor, strugar iz Zg. Tuhinja, in KLADNIK Darja, živilski tehnik z Vrhopolja pri Kamniku

- HORVAT Aleksander, voznik, sam. obrtnik iz Podboršta pri Komendi, in POGLEDNIK Anica, tkalka iz Podboršta pri Komendi

- HRIBAR Anton, kmet iz Golic, in KODRA Elizabeta, delavka iz Cirkuš v Tuhinju

- ERJAVŠEK Darko, delavec iz Bistričice, in KLEMENC Dragica, kuharica s Hriba pri Kamniku

- KLEMENC Srečko, vzdrževalec strojnih naprav s Hriba pri Kamniku in GOLOB Franciška, delavka iz Kamnika.

TV ANTENE IN TERMOAKUMULACIJSKE PEČI popravljam in montiram. Zibelnik Matija, Zavrta 5, Mengeš, tel. 737-194.

ELEKTRO SERVIS

Marjan Plemeniti

Vrhopolje 73

tel. 831-058

POPRAVILO

pralnih strojev, bojlerjev, gospodinjinskih aparatov, napeljava in popravilo elektro inštalacij in ostalih elektro naprav.

Pridem tudi na dom.

Se priporočam!

PREPRIČAJTE SE
O NAŠI UGODNI PONUDBI!

cedam

MARKET KAMNIK

Steletova 25

Tel. 812-544

**Martinovanje je pred vrati,
čas je za nakupe!**

- najugodnejše diskontne cene hrane in pijače
- izkoristite ugodnosti pri naših akcijskih prodajah blaga.

Odprto vsak dan v tednu od 7. do 20. ure,
v soboto od 7. do 16. ure,
v nedeljo od 8. do 12. ure.

Se priporočamo!

kočna

trgovsko podjetje p.o.

SADITE SADNO DREVJE V MESECU NOVEMBRU!

Sadne sadike v drevesnici Kočna, tel. 813-352

Prodaja od 7. do 16. ure, v soboto
od 7. do 12. ure.

HRUŠKE:

1 MORETTINIJEVA (BUTIRA)	zgodnja zač. VII.	kutina
2 KLAPOVA	zgodnja zač. VII.	kutina
3 VILJAMOVKA	poletna	kutina
4 PRINCESA MARJANA	poletna	kutina
5 CONFERENCE	jesenska	kutina
6 KLERŽO	zimsko	kutina
7 FETELOVA	zimsko	kutina
8 LUCASOVA	zimsko	kutina
9 BOSKOVA	zimsko	kutina
10 MADAM VERTE	zimsko	kutina

Sadike hrušk so po 200 SLT

VRSTA	SORTA PO ZORENJU	PODLAGA				
JABLANE:		M 9	M 26	MM 106	MM 111	SEMENJAK
1 MANTET	zgodnja	M 9		MM 106		
2 JULYRED	zgodnja	M 9		MM 106		
3 TAYDEMAN	zgodnja			MM 106		
4 SUMMERRED	poletna	M 9				
5 JAMES GRIEVE	poletna	M 9				
6 ALKMENE	jesenska	M 9		MM 106	MM 111	
7 FANTAZIJA	jesenska	M 9		MM 106	MM 111	
8 ELSTAR	jesenska	M 9		MM 106		
9 ZLATA PARMENA	jesenska			MM 106		
10 RDEČI BOSKOP	zimsko	M 9		MM 106		
11 JONATAN	zimsko	M 9			MM 111	
12 ZLATI DELIŠES	zimsko				MM 111	
13 MUTSU	zimsko	M 9				
14 JONAGOLD	zimsko	M 9		MM 106	MM 111	
15 GLOSTER	zimsko	M 9		MM 106		
16 IDARED	zimsko	M 9	M 26	MM 106	MM 111	
17 CARJEVIČ	zimsko	M 9		MM 106		SEMENJAK
18 KRIVOPECELJ	zimsko			MM 106	MM 111	SEMENJAK
19 MAJDA	zimsko			MM 106		SEMENJAK

Sadike jablan so po 130 SLT

SLIVE:

1 RUTH GERSTETTER	zgodnja julij	st. julien
2 STANLY	sr. pozna avgust	st. julien
3 DOMAČA SLIVA	pozna september	st. julien

Sadike sliv so po 180 SLT

MARELICA:

1 TILTON	sredi julija	st. julien
2 OGRSKA	sredi - konca julija	st. julien

Sadike marelic so po 250 SLT

BRESKVE:

1 ADRIA	začetek julija	st. julien
2 RED HAVEN	začetek avgusta	st. julien
3 VETERAN	konec avgusta	st. julien

Sadike breskev so po 180 SLT

ČEŠNJE:

1 MAJERJEVA	začetek - sredina junija	zgodnja	F 12/1
2 BÜTNERJEVA	začetek julija	hrustavka pozna	F 12/1
3 BING	začetek julija	hrustavka pozna	F 12/1

Sadike češenj so po 180 SLT

VIŠNJE:

1 GORSEMSKA	sredi julija	F 12/1

Sadike višnje so po 180 SLT

ribez: črni po 130 SLT, rdeči po 60 SLT,
maline 30 SLT,
kosmulje 100 SLT,
ameriške borovnice 250 SLT,
lešniki 100 SLT,
josta 60 SLT,
robide 60 SLT,
sadike vrtnic 85 SLT,
orehi cepljeni.

SVET VVZ ANTON MEDVED KAMNIK

Razpisuje prosta dela in naloge

POMOČNIKA PEDAGOŠKEGA VODJE

Poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja in pogojev iz 41. člena Zakona o zavodih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- strokovna izobrazba, ki se po zakonu o vzgoji in varstvu predšolskih otrok zahteva od vzgojitelja ali strokovnega delavca oziroma učitelja po Zakonu o osnovni šoli, ter da ima najmanj pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj dve leti pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok.

RAČUNOVODJE VVZ

- višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj v knjigovodskih delih ter upravičena domneva, da bo dela in naloge strokovno in vestno opravljal.

Prijave pošljite v roku 8 dni od dneva objave na naslov VVZ Anton Medved, Kidričeva 23, Kamnik.

MATEJA MARKET

Kovinarska 3/a, Kamnik

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

Odprto od 8. do 19. ure,
v soboto od 7.30 do 14. ure,
v nedeljo od 8. do 11. ure.

V trgovini MATEJA MARKET cenijo zvestobo
svojih potrošnikov!

BB elektronika, Šlandrova 5, Kamnik

SERVIS računalniške, TV,
video in audio opreme, ma-
lih gospodinjskih aparatov.
Naročila na tel. 326-888 od
ponedeljka do petka med 7.
in 10. uro.

Za delo v trgovini
z mešanim blagom iš-
čemo trgovce in po-
slovodjo.
Pisne ponudbe pošlji-
te na naslov: Silva Po-
ravne, Moste 69, 61218
Komenda.

ZAHVALA

V 65. letu življenja nas je nenadoma
zapustila dobra žena, sestra in teta

Ana Jereb

p. d. Zadrjalova Ana
iz Komende

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste darovali cvetje, nam izrekli sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za ganljivo zapete pesmi.

Komenda, Kamnik, Gmajnica, Nova Gorica,
oktober 1991

Žalujoci: vsi njeni

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas. (M. Kačič)

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga
sestra in teta

Angela Lanišek

iz Laniš 11

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Prisrčna hvala gospe Kati Turk za nadvse lepe poslovljne besede, tunjiškimi pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

September 1991

Vsi njeni

Bridki so glasovi v temi,
kjer svetilke vse molče,
plaha srca v nemih krilih
po svetlobi hrepene.

(Darko Mavsar)

V SPOMIN

Mineva žalostno leto, odkar nas je
zapustil dragi mož, oče, brat, stric,
zet in svak

Jože Mavsar

z Goré pri Komendi

Hvala vsem, ki obiskujete njegov prezgodnji zadnji dom, prinašate cvetje, prižigate sveče in z mislijo nanj stojite ob grobu.

Komenda, 6. novembra 1991

Žena Majda, sin Darko, hčerka Nataša, tast Jože in vsi njegovi

ZAHVALA

V turobni jesenski noči nam je neozdravljiva bolezen za vedno vzela dragega moža,
očeta in dedka

Franca Mariniča

roj. 1923

Vsem, ki ste nam v teh težkih dneh bili v oporo, se iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi številnim darovalcem cvetja, pošiljateljem brzojav in vsem drugim, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti. Med njimi gre še posebna zahvala pevcem, kamniški godbi, Društvu upokojencev, g. župniku Dragu Markušu in organistki Mariji. Iskreno se zahvaljujemo tudi izredno požrtvovalnemu osebju kamniškega zdravstvenega doma in še posebej zdravnikoma dr. Dragu Ahlinu in dr. Vladimirju Brezniku. Posebno zahvalo pa smo dolžni viš. med. s. in družinski prijateljci gospe Mariji Drnovšek za njeno nesebično pomoč pokojniku in oporo družini.

Oktober 1991

Žalujoci Mariničevi

En sam trud in trpljenje
je bilo tvoje življenje.
V grobu zdaj spiš,
a med nami še vedno si
in z nami živiš.

ZAHVALA

V 80. letu nas je nenadoma zapustila naša
draga mama, tašča, babica, teta in svakinja

Angela Vrlišek

roj. Močnik, iz Podgorja 47

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem iz Alprema in znancem za pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Prav tako iskrena hvala g. župniku Dragu Markušu za tople besede slovesa in lepo opravljen obred ter pevcem Lire za ganljivo petje.

Podgorje, oktober 1991

Žalujoci: hčerka Fanika z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 50. letu nas je po težki bolezni za vedno
zapustil naš dragi sin, oče, brat in stric.

Anton Modic, ml.

iz Kamnika, Prvomajska 12
delavec tovarne Stol

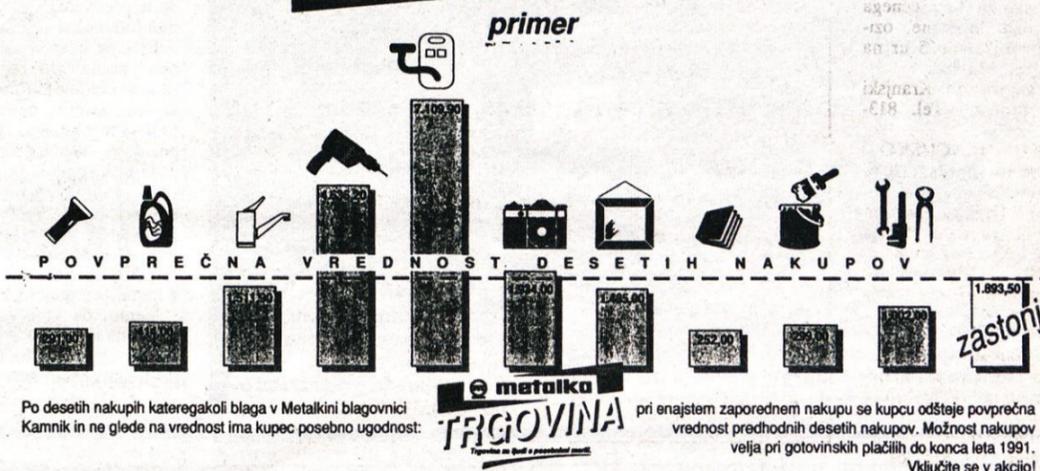
Najiskreneje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom iz Prvomajske ulice in znancem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani, nam izrazili ustna in pisna sožalja, podarili cvetje in sveče in ga pospremili na zadnjo pot k večnemu počitku. Posebej hvala osebju Onkološkega inštituta UKC Ljubljana, govornikoma Antonu Osenarju in Cirilu Vidmarju za tople besede slovesa, vsem gasilec za spremstvo, gospodu župniku Dragu Markušu za lepo opravljen cerkveni obred, Lirnim pevcem za ganljivo zapete pesmi in Komunalnemu podjetju Kamnik. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste se prišli posloviti od njega.

Duplica, Žiri, Tržič pri Ptuj, Ljubljana, oktober 1991

Žalujoci: oče Anton, hčerki, sestri, brata in drugo sorodstvo

Končno nekaj zastonj!

v Metalkini blagovnici Kamnik

ZLATARSTVO »ŠTERN«

Kidričeva 20, Kamnik

Nudimo vam veliko izbiro zlatega in srebrnega nakita. Izdelujemo tudi iz vašega zlata po naročilu.

Delovni čas: od 8. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure.

SE PRIPOROČAMO!

TRGOVINA »MERY«

Kidričeva 14, Kamnik
tel. 831-703

V teh dneh še posebej priporočamo:

- pestro izbiro volnenega blaga za topla krila, kostume in plošče od 400 do 500 SLT,
- dvanajst vzorcev pliša po 652 SLT,
- podloge vseh barv po 146 SLT,
- veliko izbiro igrač: avtomobilčki od 112 SLT dalje, plišaste igrače od 100 SLT dalje, punčke od 220 SLT dalje in še in še...

OTROCI, MIKLAVŽ ZA VAS KUPUJE PRI NAS!

NOVO NOVO

Iščete rešitev za enostavno biološko čiščenje jogijev, preprog, oblaženega pohištva?

Rešite se prahu in pršic – povzročiteljev alergij in astme! Povrnite preprogam svežino! Kako?

Opravljam globinsko čiščenje, lahko pa vam najsodobnejši aparat posodimo.

Pokličite na tel.: 816-245 od 7. do 10. in od 19. do 20. ure.

LITTLE ENGLAND CLUB

Kamnik, Medvedova 6

■ V NOVEMBRU ZAČENJA Z NOVIMI
NIZI JEZIKOVNIH TEČAJEV

- učencem in dijakom, ki jih tare angleščina, ponujamo pomoč pri učenju
 - študentom nudimo ure angleške konverzacije
 - odraslim ponujamo začetne tečaje angleškega jezika in intenzivne weekend tečaje poslovne in splošne angleške konverzacije
- Vse informacije dobite po tel. 832-865 ali 448-831 ali osebno vsako sredo od 15. do 16.30 v Medvedovi 6, Kamnik.

Dobrote iz kmečkih peči

Čprav prihaja zima, je prav, da vam povemo, da je bil 4. avgusta v Moravčah KMEČKI PRAZNIK.

ki so ga pripravile Slovenska kmečka zveza – Ljudska stranka, Podružnica Domžale, Zveza

kmečke mladine s tega področja in kmečke žene pod vodstvom svetovalne službe za kmetijsko gospo-

dinstvo iz Kmetijskega zavoda Ljubljana, Enota v Komendi.

Zaznaven del praznika je bila razstava peciva in raznih drugih dobrot s kmetij, ki so jo pripravile kmečke žene iz Moravč, Domžal, Lukovice, Trojan, Hrastnika, Medvod in Kamnika. Ker priprava takšne razstave v poletnem času zaradi obilice dela ni mogla privabiti veliko kmetic, se je nekaj kmetic iz Kamnika kljub temu odločilo, da se predstavijo. K delu so pritegnile tudi nekaj sosednjih kmetij.

In – ne boste verjeli... Miza je bila polna dišečega domačega kruha, kraljevskih potic, raznih piškotov, krofov, domače malice in tudi na torto v obliki jagenjčka niso pozabile. Vse izdelke so po razstavi tudi prodale in, bolj kot one, so bili zadovoljni tisti, ki so kupili te izdelke.

Da bi se vedelo, od kod so prišle, so mizo okrasile z domačim poljskim cvetjem, ki so ga postavile v kamniško majoliko.

Vemo, da kmečka žena ni pomembna le kot gospodinja in mati, je tudi ohranjevalka izročila in tradicije slovenskih kmečkih domačij.

Marta Kos

Kisle kumarice

Lokalna samouprava in odpadki

Javnih razprav o zadevah, ki bolj ali manj zanimajo vsakega občana, nimamo ravno na pretek. To da kljub temu se zgodi, da predsedstvo občinske skupščine in Zeleni Kamnika skoraj hkrati skličejo (z enournno razliko), prvi okroglo mizo o lokalni samoupravi, drugi pa o problemu odlaganja odpadkov. Zaradi izredne aktualnosti obeh področij se marsikdo težko odloči, kam naj bi šel; čeprav so tudi ob lokalni samoupravi precej govorili o varstvu okolja in nalogah bodočih občin na tem področju.

Kaže, da bodo na občini morali nekemu med delovne naloge zapisati, usklajevanje posvetov okroglih miz in podobnih zadev.

Adijo, občina Kamnik

So tudi taki, ki komaj čakajo, da bo ustanoviteljstvo nad njihovi zavodom prevzela republika in s tem tudi objekte, ki so jih naši občani zgradili s samoprispevkom in podjetja s svojim deležem. »Potem bo republika imenovala zunanje člane Sveta in tako bo v kratkem odneslo tudi predstavnik občine Kamnik. Zato se z njim ne kaže čez mero ukvarjati,« lahko preberemo v nekaterih obvestilih, ki nimajo oznake strogo zaupno. Pa adijo, občina Kamnik.

Pokanje v čast novih občin?

Delegat Demeter Perčič je na nedavni okrogli mizi o rojevanju novih občin napovedal pokanje: Tudi pokalo bo v Tuhinju, pa čeprav le s karbidom.

Ni pa povedal, ali bo to pokanje v počastitev nove občine v Tuhinju ali pa je mislil na kaj drugega. Sicer pa bodo o tem spregovorili sami Tuhinjci v javni razpravi.

Lj

Medžupnijska Karitas

V torek, 8. oktobra, smo z našim župnikom in župniki sosednjih župnij ustanovili medžupnijsko KARITAS, ki jo vodijo laiki.

Vsaka župnija je poklicana k izvrševanju trojne naloge: k oznanjevanju božje besede, bogoslužju in služenju ljudem: to je h karitativnemu delovanju.

Karitas je ljubezen do bližnjega. Slovenska družba se bori za preživetje, na drugi strani pa bo potrebovala vrednote, da bo obstala; skromnost, odrekanje in sočutje do drugih. Skrbi in bolečine drugih moramo prebuditi v sebi.

JANEZ ZLATOUST nas sprašuje:

»Povej mi, ako bi videl nekoga, ki bi bil lačen, pa bi se zato ne zmenil, ali misliš, da se ti bo zahvalil Jezus. Ko boš krasil njegovo mizo z zlatom... In če bi videl nekoga, pokritega s cunjami in od mraza trepetati...«

Na ustanovnem sestanku smo izvolili tajnika, njegovega namestnika in blagajnika.

Uradne ure Medžupnijske Karitas so vsak ponedeljek od 10. do 12. ure in sredo od 16. do 18. ure v mali učilnici kamniškega župnišča na Šutni.

Ta teden so se že mnogi oglasili s predlogi in darovi. Krščanski demokrati so podarili 10.000 SLT.

Ljudje so prinesli tudi obleko, ki smo jo oddali v mekinjski samostan, kjer jo zbirajo sestre za vse potrebe.

Kdor bo prišel z dobrimi predlogi in zamislimi, mu bomo z veseljem prisluhnili.

Potrebni so nam tudi razni obrtniki in strokovnjaki, ki bi bili pripravljeni priskočiti kako uro na pomoč.

Vključili smo se v vsesplošno akcijo zbiranja hrane za begunce, ki jo vodi RK in Škofijski Karitas.

Potičimo v svoji okolici vse, ki so potrebni pomoči.

Ob torkih zvečer, ob 19. uri, se v župnišču sestajamo člani širšega odbora Medžupnijske Karitas.

Vsi lepo vabljeni!

M. M.

Bilo je 30. oktobra, pozno popoldne; zadnji sončni žarki so božali male mirovnike na MIROVNEM SHODU Mladinskega centra Kamnik. Prišel je mrak, si ogledal risbice in se čudil. Otroci so z risbicami povedali več kot z besedami. Titov trg so porisali s hišami, rožami in soncem. Ta malček na sliki je narisal srce. Prebodeno je. Je mar tudi takšno doživljanje vojne po otroško? Pa pravijo, da otroci o tem nič ne vedo! Kakšna zmeta, kakšna zmeta, si je mrak mrmral in ogledoval otroška sporočila, dokler ga ni objela noč. Risbice pa so ostale. In hiše in rože in sonce, namenjene otrokom v vojni!

IVANA SKAMEN

ODPRIMO OKNA

Motivacija otrok za učenje, zapletena reč, včasih že kar gordijski voz, ko starši ne vemo več, kako bi otroka vzbudili in ga navdušili za šolske knjige in zvezke, da bi se iz njih učil in kaj naučil.

Tej zapleteni »uganki« bomo posvetili naše srečanje v ponedeljek, 18. 11. 1991, ob 18. uri v mali dvorani nad Kavarno VERO-NIKA Kamnik

V goste bomo povabili svetovalko iz republiškega zavoda, da bi nas starše naučila, kako pomagati našim otrokom »preplavati« reko, ki morda sploh ni tako globoka, kot se zdi njemu in nam.

Prijazno vas vabi

Klub staršev pri MC Kamnik in zanj: Ivana Skamen

Pomoč beguncem

Zbiranju pomoči za vojne begunce iz Hrvaške so odbori Rdečega križa v krajevnih skupnostih namenili posebno skrb. Iz številnih

tudi za begunce nadvse potrebna. V nedeljo, 27. oktobra, so gasilci iz Srednje vasi skupaj z aktivisti RK pripeljali poln kombi hrane.

Aktivisti RK in gasilci iz Srednje vasi odnašajo zbrane pridelke v skladišče RK Kamnik.

krajevnih skupnosti oziroma odborov RK prihajajo poročila, da prebivalci prinašajo razno materialno pomoč v hrani, zlasti veliko je zbranega krompirja, nekaj tisoč kilogramov, sadja in drugih kmetijskih pridelkov. Begunske družine že prejemajo to pomoč.

O količinah zbrane materialne pomoči bo RK Kamnik še poročal, saj se zaveda, da je zdaj, ko vreme postaja vse hladnejše, ozimnica

Vse pripeljano so prenesli v skladišče RK Kamnik ob glasbeni šoli. Na človečnost do beguncev, kot jo kažejo krajanje Srednje vasi, pa tudi drugih krajev kamniške občine, smo lahko ponosni.

Občinska organizacija RK bo še naprej zbirala materialno pomoč. Potrebe so vedno večje, kdaj pa bo konec te brezglave vojne, ni mogoče predvidevati.

STANE SIMŠIČ

Obnavljanje obrežja Kamniške Bistrice

Občani, ki jih je vodna ujma lansko jesen močno prizadela, še vedno zaskrbljeno vprašujejo, če bodo varovalna dela na obrežju reke Kamniške Bistrice pravočasno opravljena. V predzadnji številki Kamniškega občana smo objavili pogovor z Dušanom Jeseničkom, namestnikom občinskega sekretarja za varstvo okolja in urejanje prostora. Napovedal je začetek

del na posameznih odsekih, ki jih bodo opravljala za to usposobljena podjetja.

Ljudje niso povsem verjeli, da bo tako tudi potekalo.

Krajanje Perovega so bili še posebej prizadeti, zato so se želeli na lastne oči prepričati, kaj se bo zgodilo ob napovedanem času. Bodo pričeli z delom ali jih bo reka še naprej ogrožala. Strah se jim je

odvil od srca, ko so prišli delavci in so se s stroji spustili v strugo in na obrežje reke.

Veseli in zadovoljni so nam povedali, da so dela že v polnem teku. Želeli so, da bi to njihovo veselje tudi zabeležili.

Ogledali smo si področje reke med Svitanom in Titanom. Ljudje se še sedaj počutijo varne in začenjajo verjeti, da bo napravljeno

vse tisto, kar je v programu predvideno.

Obseg del je viden in s strojnimi delom hitijo, zato je upanje, da bodo varovalna dela pravočasno in uspešno zaključena. Ljudje bodo lažje zadihali in ob vsakem večjem nalu ne bodo več v skrbeh.

Tokrat ljudje niso bili razočarani, vsaj krajanje Perovega ne. Tako je prav. STANE SIMŠIČ

Dela na obrežju nad Titanovim jezom

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN – Ustanovitelj Skupščina občine Kamnik, izdajatelj Prelest, d.o.o. Ljubljana, Titova 37, direktor Tone Štrus. Predsednica časopisnega sveta Breda Podbrežnik-Vukmir. Uredniški odbor Dušan Lipovec, Vera Mejač, Bojan Pollak, Matic Romšak, Stane Simšič, Ivana Skamen, Franc Svetelj in Janez Votek. Glavni in odgovorni urednik Janez Votek. Strokovna sodelavka Vera Mejač. Tehnični urednik Andrej Glavan.

Kamniški občan izhaja dvakrat mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva brezplačno. Naslov uredništva: Kamnik Titov trg 1, tel. 831-311 in n.c. 831-511, 831-504, 831-266 in 831-523 interna 29. Žiro račun: Prelest, d.o.o. 50102-601-3114. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani, v nakladi 10.100 izvodov.